

Τ.Ε.Ι ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ Σ.Δ.Ο.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΠΤΩΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΛΥΣΗ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑΝΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΤΡΙΠΟΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΠΑΤΡΑ – 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΔΑ
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ	4
1.1 Γενικά για την πτώχευση.....	4
1.2 Η χρεοκοπία.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΚΗΡΥΞΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ	8
2.1. Προϋποθέσεις για την κήρυξή της πτώχευσης.....	8
2.1.α Εμπορική ιδιότητα.....	8
2.1.β Περιέλευση του εμπόρου σε κατάσταση πτώχευσης.....	8
2.1.γ Δικαστική απόφαση.....	10
2.2. Όργανα της πτώχευσης.....	11
2.2.α Το πτωχευτικό δικαστήριο.....	12
2.2.β Ο εισηγητής δικαστής.....	12
2.2.γ Ο εισαγγελέας.....	13
2.2.δ Ο σύνδικος.....	13
2.2.ε Η συνέλευση των πιστωτών.....	15
2.3 Περιεχόμενο της πτώχευσης	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΠΑΥΣΗ ΤΟΥΣ	17
3.1 Οι εργασίες της πτώχευσης	17
3.1.α Σφράγιση.....	17
3.1.β Απογραφή.....	18
3.1.γ Διαχείριση της πτωχευτικής εργασίας.....	19
3.1.δ Επαλήθευση απαιτήσεων.....	19

3.2 Παύση των εργασιών της πτώχευσης.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΜΠΟΡΟ ΠΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΕ.....	22
4.1 Προσωπικά αποτελέσματα.....	22
4.2 Περιουσιακά αποτελέσματα.....	23
4.2.α Πτωχευτική απαλλοτρίωση-πτωχευτική περιουσία.....	23
4.2.β Εξωπτωχευτικά στοιχεία.....	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΙΣΤΩΤΕΣ.....	25
5.1 Διάκριση των πιστωτών.....	25
5.1.α Πτωχευτικοί πιστωτές	25
5.1.β Μεταπτωχευτικοί πιστωτές	25
5.2 Διάκριση των πιστωτών με βάση τις εγγυήσεις που έχουν.....	26
5.3 Αποτελέσματα ως προς τους πιστωτές ανάλογα με τα προνόμια.....	26
5.3.α Ως προς τους εγχειρόγραφους πιστωτές	26
5.3.β Ως προς τους προνομιούχους πιστωτές.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΥΠΟΠΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ(ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΚΛΗΣΗ).....	29
6.1 Ύποπτη περίοδος.....	29
6.2 Καθορισμός της ημέρας παύσης των πληρωμών.....	29
6.2.α Από τον νόμο.....	29
6.2.β Με δικαστική απόφαση.....	29
6.3 Άκυρες και κατά συνέπεια ανακλητές πράξεις.....	30
6.4 Ακυρώσιμες πράξεις.....	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ.....	32
7.1 Στον παραγγελέα.....	32
7.2 Στον πωλητή.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ.....	34
8.1 Είδη συμβιβασμού.....	34
8.1 α Εξώδικος συμβιβασμός.....	34
8.1.β Πτωχευτικός συμβιβασμός.....	34
8.1.γ Ο δυνητικός συμβιβασμός κατά το στάδιο της ένωσης των πιστωτών.....	38
8.2 Η ανατροπή του συμβιβασμού.....	38
8.2.α Ακύρωση.....	39
8.2.β Διάρρηξη.....	39
8.2.γ Κήρυξη της πτώχευσης.....	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ.....	41
9.1 Γενικά για την ένωση.....	41
9.1.α Περιπτώσεις επέλευσης της ένωσης.....	41
9.1.β Οργάνωση της ένωσης.....	42
9.2 Οι εργασίες της πτώχευσης κατά το στάδιο της ένωσης.....	42
9.2.α Εκκαθάριση του ενεργητικού.....	42
9.2.β Χρηματικές διανομές και κατάταξη των πιστωτών(Εκκαθάριση του παθητικού).....	45
9.3 Περάτωση και αποτελέσματα της ένωσης.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΟΥ ΠΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΕ.....	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11: ΔΙΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	48
11.1 Λύση εταιρείας λόγω μείωσης της καθαρής περιουσίας.....	48

11.2 Λύση ανώνυμης εταιρείας.....	48
11.3 Εκκαθάριση και διορισμός εκκαθαριστών.....	51
11.4 Υποδείγματα εγγράφων διάλυσης ανώνυμης εταιρείας προ τη λήξης της.....	53
11.4.α Έγγραφο έναρξης εκκαθάρισης	53
11.4.β. Ισολογισμός έναρξης εκκαθάρισης.....	57
11.4.γ Τελικός Ισολογισμός και λήξη της εκκαθάρισης εταιρείας.....	59
11.5 Φορολογία εισοδήματος διαλυθείσης εταιρείας και προθεσμίες υποβολής φορολογικών δηλώσεων.....	61
11.5.α Διαχειριστικές περιόδους υπό εκκαθάριση Α.Ε.....	62
11.5.β Φορολογικές δηλώσεις της υπό εκκαθάριση Α.Ε.....	63
11.5.γ Φορολόγηση αποθεματικών και προβλέψεων, αποζημίωση προσωπικού μετά τη λήξη της εκκαθάρισης.....	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	70
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	76

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Πτυχιακή εργασία που ακολουθεί έχει σαν σκοπό την λεπτομερή ανάλυση της πτώχευσης και της διάλυσης μιας Α.Ε. Ιστορικά η πρώτη μορφή πτώχευσης εμφανίζεται στην Ρώμη και οι πρώτοι κανόνες που αποτελούν την απαρχή του σημερινού Πτωχευτικού Δικαίου διαμορφώνονται κατά τον Μεσαίωνα στις εμπορικές πόλεις της Β.Ι. Αρχικά γίνεται αναφορά στον ορισμό της πτώχευσης. Λέγοντας πτώχευση εννοούμε την παύση των πληρωμών του εμπόρου η οποία κηρύχθηκε ύστερα από δικαστική απόφαση. Για να κηρυχθεί ένα πρόσωπο φυσικό ή νομικό σε πτώχευση πρέπει να συντρέχουν οι εξής ανάλογες προϋποθέσεις π.χ η εμπορική του ιδιότητα, η περιέλευσή του σε κατάσταση πτώχευσης και η δικαστική απόφαση που να κηρύσσει την πτώχευση. Η κήρυξη της πτώχευσης είναι όμως μια περίπλοκη διαδικασία την οποία ορίζει ο νόμος και τα ακόλουθα όργανα τα οποία είναι τα εξής: το πτωχευτικό δικαστήριο, ο εισηγητής δικαστής, ο εισαγγελέας, ο σύνδικος και η συνέλευση των πιστωτών. Παράλληλα το περιεχόμενο της πτώχευσης πρέπει να περιέχει υποχρεωτικά το διορισμό του εισηγητή δικαστή, το διορισμό του προσωρινού συνδίκου και τέλος το διορισμό οριστικού συνδίκου. Στην συνέχεια μετά την κήρυξη της πτώχευσης πραγματοποιούνται μια σειρά εργασιών με σκοπό την διασφάλιση και την διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας όπως είναι η σφράγιση, η απογραφή, η διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας και η επαλήθευση απαιτήσεων. Εάν όμως οι εργασίες αυτές δεν είναι δυνατόν να συνεχιστούν από έλλειψη των αναγκαίων χρημάτων το δικαστήριο μπορεί να κηρύξει την παύση των εργασιών της πτώχευσης. Τα αποτελέσματα της πτώχευσης έχουν επίπτωση α)στον έμπορο τόσο σε προσωπικό όσο και σε περιουσιακό επίπεδο β)στους πιστωτές γ)στις πράξεις που έγιναν μέσα στην ύποπτη περίοδο. Ο Νόμος όμως δίνει την δυνατότητα διεκδίκησης πραγμάτων από την πτωχευτική περιουσία. Μετά την κήρυξη της πτώχευσης επέρχεται η διαδικασία του συμβιβασμού του εμπόρου με τους

πιστωτές ο οποίος συμβιβασμός μπορεί να έχει είτε την μορφή του εξώδικου, είτε την μορφή του πτωχευτικού συμβιβασμού. Εφόσον δεν γίνει δυνατός ο συμβιβασμός επέρχεται αυτόματα η ένωση των πιστωτών η οποία είναι και η σκληρότερη λύση που μπορεί να έχει η πτώχευση. Τα αποτελέσματα της πτώχευσης που αποτελούν ηθικό στίγμα στο πρόσωπο του εμπόρου που πτώχευσε παύουν με την αποκατάστασή του. Τέλος αναφερόμαστε στους λόγους διάλυσης και εκκαθάρισης Α.Ε καθώς και στην διαδικασία εκκαθάρισης της Α.Ε.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πρώτη μορφή της πτώχευσης οφειλέτη εμφανίζεται στην Ρώμη με την *manus injection* (=υποχειριότητα) της εποχής της δωδεκαδέλτου. Η αναγκαστική εκτέλεση είχε κύρια ως στόχο το πρόσωπο του οφειλέτη και έμμεσα μόνο την περιουσία του. Ο πιστωτής είχε το δικαίωμα να σκοτώσει ή να πουλήσει τον οφειλέτη του σαν δούλο πέρα από τον Τίβερη (*trans Tiberim*), ενώ στην περίπτωση που υπήρχαν περισσότεροι πιστωτές, είχαν δικαίωμα να τον τεμαχίσουν. Οι πρώτοι κανόνες, που αποτελούν την απαρχή του σημερινού πτωχευτικού Δικαίου, διαμορφώνονται κατά τον Μεσαίωνα στα τοπικά θέσμια *statuta* των μεγάλων εμπορικών πόλεων της Βόρειας Ιταλίας, όπως π.χ. η κήρυξη της πτώχευσης είτε από το δικαστήριο είτε μετά από δήλωση του οφειλέτη ή από αίτηση του πιστωτή, η συνέλευση των πιστωτών, ο διορισμός ενός ή περισσοτέρων συνδίκων, η στέρηση του δικαιώματος του οφειλέτη να διοικεί την περιουσία του από τη στιγμή της κήρυξης της πτώχευσης, κ.λπ. Η γαλλική *ordinance* του 1673 στην αρχή, ο γαλλικός *Code de Commerce* του 1807 στη συνέχεια, συστηματοποιούν τη ρύθμιση του θεσμού της πτώχευσης. Για την ρύθμιση του θεσμού αυτού στην Ελλάδα υιοθετήθηκαν αρχικά οι διατάξεις του τρίτου βιβλίου του Γαλλικού Εμπορικού Κώδικα το οποίο όμως αντικαταστάθηκε από το νόμο ΨΛΣΤ 11878. Νεότεροι νόμοι επέφεραν τροποποιήσεις του πτωχευτικού δικαίου, όπως ο α.ν. 635/1937 “περί διατάξεων τινών πτωχευτικού δικαίου”. Κατά βάση η πτώχευση ρυθμίζεται από το τρίτο βιβλίο (άρθρα 525-707) του Εμπορικού Νόμου, συμπληρωματικές όμως διατάξεις του απαντώνται τόσο στον Αστικό Κώδικα όσο και σε πολλούς νεότερους νόμους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

Πτώχευση καλείται η νομική κατάσταση του εμπόρου, που σταμάτησε τις πληρωμές του και η οποία κηρύχθηκε έπειτα από δικαστική απόφαση. Σκοπός της πτώχευσης είναι η ισομερής ικανοποίηση των δανειστών του εμπόρου, που πτώχευσε, από την περιουσία του.

1.1 Γενικά για την πτώχευση

Η συνηθέστερη και φυσικότερη κατάληξη ενός χρέους (που έχει χρηματικό αντικείμενο) είναι η απόσβεσή του με τον απλό τρόπο της καταβολής του οφειλομένου χρηματικού ποσού από τον οφειλέτη. Στην περίπτωση που αυτό δεν συμβεί, όταν δηλαδή ο οφειλέτης αρνηθεί το χρέος του, ο νόμος, με τις ανάλογες διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας, παρέχει την δυνατότητα στον δανειστή να επιδιώξει δικαστικά την ικανοποίησή του με την αναγκαστική εκτέλεση στην περιουσία του οφειλέτη του. Αυτό είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί, είτε με την κατάσχεση, δηλαδή την πώληση των περιουσιακών αγαθών του οφειλέτη, σύμφωνα πάντα με τον νόμο και από τα αρμόδια γι' αυτό δικαστικά όργανα, είτε με την αναγκαστική διαχείριση της περιουσίας ή ακινήτου τού οφειλέτη, οπότε στην πρώτη περίπτωση ικανοποιείται από το τίμημα της πώλησης, ενώ στη δεύτερη από τα εισοδήματά της.

Κατά συνέπεια, είναι προφανές ότι όταν τα χρέη είναι αστικά, η ικανοποίηση ενός δανειστή εξαρτάται απόλυτα από την ετοιμότητά του, το προσωπικό ενδιαφέρον και τη δραστηριότητά του. Είναι δυνατόν δηλαδή να υπάρχουν περισσότεροι από ένα δανειστές, από τους οποίους να ικανοποιηθεί μόνο ο ένας ή ορισμένοι κατά τρόπο άνισο, ενώ μπορεί άλλοι να μην ικανοποιηθούν καθόλου, εφ' όσον δεν κίνησαν ή κίνησαν πολύ αργά τη σχετική διαδικασία. Αυτά συμβαίνουν εφόσον ο οφειλέτης δεν είναι έμπορος.

Αν όμως είναι έμπορος, η κατάσταση μεταβάλλεται. Παύουν πλέον να εφαρμόζονται οι διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας, ενώ η ατομική επιδίωξη της ικανοποίησης κάθε δανειστή αντικαθίσταται από την συλλογική δράση των πιστωτών με σκοπό την αναλογική σύμμετρη και κατά το δυνατόν πλήρη ικανοποίησή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις πλέον του Πτωχευτικού Δικαίου, το οποίο αποτελεί κλάδο του Εμπορικού Δικαίου. Το Δίκαιο δηλαδή αντιμετωπίζει τελείως διαφορετικά την μη ακριβή εκτέλεση των υποχρεώσεων ενός οφειλέτη όταν αυτός είναι έμπορος και αυτό γιατί το όλο θέμα ξεπερνά τα στενά πλαίσια των ατομικών συμφερόντων προσώπων που δάνεισαν σε ασυνεπείς στις υποχρεώσεις τους οφειλέτες αστικών χρεών και που ατύχησαν.

Η ασυνέπεια αυτή είναι δυνατόν να θέσει σε κίνδυνο την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών και άλλων εμπορών που έγιναν πιστωτές του διότι βασίσθηκαν καλώς ή κακώς στην εμπορική του πίστη. Το συμφέρον που θίγεται είναι πλέον γενικότερο. Η ανωμαλία αφορά τις συναλλαγές και η περιουσία πρέπει να διασωθεί με τη διαχείρισή της από περισσότερο ικανά άτομα, ώστε να επαρκέσει για την όσο το δυνατόν πληρέστερη ικανοποίηση των πτωχευτικών πιστωτών. Όσον αφορά τον κακότυχο ή δόλιο έμπορο πρέπει να τεθεί έξω από το κύκλωμα τουλάχιστον μέχρι την εκκαθάριση των λογαριασμών και την αποκατάστασή του. Η νομική αυτή κατάσταση του εμπόρου που έπαυσε τις πληρωμές του ονομάζεται πτώχευση. Η πτώχευση κηρύσσεται πάντοτε με δικαστική απόφαση.

1.2 Η χρεοκοπία

Εάν η πτώχευση γίνεται κάτω από συνθήκες που έχουν ως συνέπεια την ποινική δίωξη του εμπόρου που έπαυσε την πληρωμή του (άρθρ.398 Ποιν. Κ), τότε πρόκειται για χρεοκοπία, απλή ή δόλια και ανάλογα με τις ειδικότερες περιστάσεις. Οι έννοιες αυτές καθορίζονται από τον Εμπορικό Νόμο στα άρθρα 678-694.Ειδικότερα:

Απλώς χρεοκόπος, κηρύσσεται ο έμπορος που πτώχευσε:

- 1) εάν οι προσωπικές ή οικιακές του δαπάνες κριθούν υπερβολικές.
- 2) εάν δαπάνησε μεγάλα ποσά σε παιχνίδια ή σε επιχειρήσεις που εξαρτώνται καθαρά από την τύχη, σε εικονικές συναλλαγές, στο χρηματιστήριο ή σε εμπορεύματα.
- 3) εάν με την πρόθεση να αναβάλει την κήρυξη μιας πτώχευσης αγόρασε με σκοπό την μεταπώληση εμπορεύματα σε τιμή χαμηλότερη από την αγοραία αξία τους ή με τον ίδιο σκοπό πραγματοποίησε δάνεια, έθεσε σε κυκλοφορία εμπορικά γραμμάτια ή κατέφυγε σε άλλα επιζήμια μέσα για ανεύρεση χρημάτων,
- 4) εάν μετά την παύση των πληρωμών πλήρωσε πιστωτή προς βλάβη της ομάδας,
- 5) εάν παρέλειψε την δήλωσή του σχετικά με την αναστολή των πληρωμών του ή την έκανε άκαιρα.

Επιπλέον, το άρθρο 682 Εμπ. Ν. καθορίζει μια σειρά περιπτώσεων στις οποίες είναι δυνατή αλλά όχι πια υποχρεωτική, η καταδίωξη του εμπόρου για απλή χρεοκοπία. Μια από τις περιπτώσεις αυτές είναι η μη τήρηση των εμπορικών βιβλίων και μη σύνταξη έγκαιρα ακριβούς απογραφής της περιουσίας του. Επίσης, το να είναι τα βιβλία και η απογραφή του ατελή και άτακτα ή να μην παριστάνουν την ενεργητική του κατάσταση, με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει το στοιχείο του δόλου.

Ακόμη καθορίζεται ότι κηρύσσεται δόλιος χρεοκόπος και τιμωρείται κατά τους ορισμούς του ποινικού νόμου κάθε έμπορος που πτώχευσε, εφ' όσον απέκρυψε τα βιβλία του ή αφήρεσε, διέγραψε ή αλλοίωσε το περιεχόμενό τους με δόλο, υπεξείρεσε ή απέκρυψε μέρος του ενεργητικού του ή με δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα ή με τον ισολογισμό του δημιούργησε την εντύπωση ότι όφειλε ποσά που στην πραγματικότητα δεν όφειλε. Στην περίπτωση που πτώχευσε εταιρία, διώκονται για δόλια χρεοκοπία οι διαχειριστές της, εφ' όσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις που καθορίζει ο νόμος, όπως π.χ. εάν με

δόλο παρέλειψαν την δημοσίευση του καταστατικού, όπως προβλέπει ο νόμος, εάν δηλώσουν ότι προϋποσχέθηκαν ή κατέθεσαν κεφάλαια και αυτό εν είναι αλήθεια ή αν δώσουν αφορμή για την πτώχευση από δόλο ή με δόλιες πράξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΚΗΡΥΞΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

2.1 Προϋποθέσεις για την κήρυξη της πτώχευσης

Οι προϋποθέσεις που απαιτούνται από τον νόμο για την κήρυξη φυσικού ή νομικού προσώπου σε κατάσταση πτώχευσης καθορίζονται από τα άρθρα 525, 526, 528 ΕΚ., και είναι: α) η εμπορική του ικανότητα, β) η περιέλευσή του σε κατάσταση πτώχευσης και γ) η δικαστική απόφαση που να κηρύσσει την πτώχευσή του.

Αναλυτικότερα:

2.1.α Εμπορική ιδιότητα

Κάθε πρόσωπο φυσικό ή νομικό είναι δυνατόν να κηρυχθεί σε πτώχευση, εφόσον φέρει την ιδιότητα του εμπόρου. Όσον αφορά τις εταιρίες, για να κηρυχθούν σε πτώχευση, θα πρέπει να έχουν τόσο νομική προσωπικότητα, όσο και εμπορική ιδιότητα. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατή η πτώχευση της συμμετοχικής ή αφανούς εταιρίας και της συμπλοιοκτησίας.

2.1.β Περιέλευση του εμπόρου σε κατάσταση πτώχευσης

Κατ' αρχή ο έμπορος πρέπει να έπαυσε τις πληρωμές του ή να δήλωσε με την παρουσία γραμματέα του Πρωτοδικείου, ότι αναστέλλει τις πληρωμές του. Ο νόμος δεν καθορίζει ακριβώς την έννοια της παύσης των πληρωμών. Ο προσδιορισμός της λοιπόν σε κάθε περίπτωση επαφίεται στην κρίση του δικαστηρίου.

Η παύση αυτή των πληρωμών πρέπει να είναι γενική, δηλαδή για να κηρυχθεί σε πτώχευση δεν αρκεί το να μην καταβάλει ορισμένα μεμονωμένα χρέη, μικρής σημασίας, εφόσον δεν δίνει την εντύπωση ότι πράγματι έχει σταματήσει τις πληρωμές του. Επίσης, η μη πληρωμή θα πρέπει να μην

οφείλεται σε παροδικές αιτίες, π.χ. προσωρινές ταμειακές δυσχέρειες, αλλά να έχει τη μορφή της μονιμότητας.

Η κρίση αυτή του δικαστηρίου κατευθύνεται από τις δύο αρχές που καθόρισε ο νόμος και συγκεκριμένα:

α) ότι μόνη η άρνηση ορισμένων πληρωμών, λόγω ενστάσεων που έχει ο οφειλέτης και που είναι δυνατόν να θεωρεί καλόπιστα ως βάσιμες, δεν αποτελεί απόδειξη παύσης πληρωμών. Το δικαστήριο οφείλει να εξετάσει τόσο την σοβαρότητα των ενστάσεων, που προβάλλει ο οφειλέτης, όσο και την καλή του πίστη, από τη γενική συμπεριφορά του.

β) ότι η εξακολούθηση των πληρωμών του εμπόρου με καταστρεπτικά και δόλια μέσα δεν εμποδίζει την κήρυξή του σε πτώχευση από το δικαστήριο. Αυτονόητο είναι βέβαια ότι ένας έμπορος κηρύσσεται σε πτώχευση για την παύση της πληρωμής εκείνων των χρεών του, που προέρχονται από εμπορικές και όχι από αστικές του υποχρεώσεις.

Επίσης ο έμπορος μπορεί να κηρυχθεί σε πτώχευση και αν ακόμη δεν έπαυσε τις πληρωμές του, εφ' όσον δηλώσει ενώπιον του γραμματέα του αρμόδιου δικαστηρίου (πτώχευτικό δικαστήριο) ότι αναστέλλει τις πληρωμές του. Πρέπει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση της παύσης των εμπορικών πληρωμών, ο νόμος απαιτεί απόδειξή της. Αυτό μπορεί να γίνει είτε με τα αποδεικτικά μέσα που παρέχει στο δικαστήριο ο πιστωτής, εάν η παύση κηρύσσεται μετά από αίτησή του, είτε, εάν είναι αυτεπάγγελτη, από το γεγονός που πιστοποιείται από το ίδιο το δικαστήριο, της παύσης των πληρωμών.

Στη δεύτερη όμως περίπτωση που ο έμπορος δηλώνει την αναστολή των εμπορικών πληρωμών του δεν απαιτείται απόδειξη. Οποσδήποτε όμως το δικαστήριο, τόσο στην πρώτη όσο και στην δεύτερη περίπτωση, οφείλει να βεβαιωθεί για την εμπορική ιδιότητα του οφειλέτη.

2.1.γ Δικαστική απόφαση

Η πτώχευση κηρύσσεται με απόφαση του Πρωτοδικείου είτε μετά από δήλωση του εμπόρου, την ίδια ημέρα ή μετά από 10 ημέρες είτε μετά από την αίτηση πιστωτή του εμπόρου, είτε τέλος και από το ίδιο το δικαστήριο.

α. Μετά από δήλωση του εμπόρου. Ο έμπορος, που δηλώνει την αναστολή των πληρωμών του οφείλει να καταθέσει στον Γραμματέα του Πρωτοδικείου τον ισολογισμό ή να δηλώσει τον λόγο για τον οποίο αδυνατεί να τον καταθέσει. Μέσα σε δεκαπέντε μέρες από την δήλωσή του καταθέτει τα εμπορικά βιβλία. Ο νόμος απαιτεί τις καταθέσεις αυτές, για να είναι δυνατόν να σχηματίσει το δικαστήριο γνώμη, τόσο για την οικονομική κατάσταση του εμπόρου, όσο και για τους λόγους που τον οδήγησαν στην πτώχευση. Η μη υποβολή δήλωσης περί αναστολής των πληρωμών του από τον έμπορο έχει σαν αποτέλεσμα το να χαρακτηριστεί ως “απλός χρεοκόπος”. Επίσης, η μη κατάθεση του ισολογισμού και των εμπορικών του βιβλίων είναι δυνατόν να συνεπιφέρει την δίωξή του για απλή χρεοκοπία.

β. Μετά από αίτηση πιστωτή. Κάθε πιστωτής του εμπόρου, που βρίσκεται σε κατάσταση παύσης των πληρωμών του, έχει από το νόμο το δικαίωμα να ζητήσει την κήρυξή του σε πτώχευση με αίτησή του προς το αρμόδιο δικαστήριο. Η αίτηση αυτή κοινοποιείται στον οφειλέτη έμπορο, τουλάχιστον εικοσιτέσσερις ώρες πριν από τη συζήτησή της.

Η παύση των πληρωμών στην περίπτωση αυτή αποδεικνύεται τόσο με το γεγονός της μη πληρωμής της συγκεκριμένης οφειλής όσο και κατά κύριο λόγο από τα διάφορα πραγματικά γεγονότα, που αποδεικνύουν την παύση των πληρωμών, π.χ η φυγή του εμπόρου παράλληλα με την πληρωμή των χρεών του, η κοινοποίηση διαμαρτυρικών, η επιβολή κατασχέσεων εναντίον του, κλπ.

γ. Αυτεπάγγελτα από το δικαστήριο. Η σπουδαιότητα της πτώχευσης για τις συναλλαγές γενικά αιτιολογεί την αυτεπάγγελτη κήρυξή της κατά παράβαση της βασικής δικονομικής αρχής του ‘μη δικάζειν αυτεπαγγέλτως’. Είναι δυνατόν να γίνει μετά από πληροφορίες των οποίων έλαβε γνώση το δικαστήριο

με οποιονδήποτε τρόπο, είτε μετά από πληροφορίες που ανακοινώνονται από τον εισαγγελέα με έγγραφο. Είναι δυνατόν να είναι αποτέλεσμα τόσο της συνεννόησης των πιστωτών με τον οφειλέτη, ώστε να μη ζητήσουν την κήρυξη της πτώχευσης παρά τη γενικά γνωστή παύση των πληρωμών του, όσο και της απουσίας των πιστωτών που νομιμοποιούνται να υποβάλουν αίτηση.

Με την ίδια απόφαση είτε με άλλη μεταγενέστερη, που εκδίδει κατά την διάρκεια των εργασιών της πτώχευσης, το Πρωτοδικείο μπορεί να καθορίσει, είτε αυτεπάγγελα είτε μετά από αίτηση αυτών που έχουν έννομο συμφέρον, την ημέρα της παύσης των πληρωμών, Ο ορισμός της είναι σημαντικός, επειδή με βάση αυτή προσδιορίζεται η “ύποπτη περίοδος της πτώχευσης”. Με τον όρο αυτό εννοούμε το χρονικό διάστημα που συμπεριλαμβάνεται ανάμεσα στην ημέρα της παύσης των πληρωμών και της κήρυξης της πτώχευσης. Η απόφαση με την οποία κηρύχθηκε η πτώχευση είναι δυνατόν να ανακληθεί από το δικαστήριο που την εξέδωσε σύμφωνα με την κρίση του και την αίτηση του πτωχεύσαντος ή βέβαια των κληρονόμων του. Τούτο όμως, με την προϋπόθεση ότι ικανοποιήθηκαν ή έστω συμφωνούν όλοι οι πιστωτές

- α) που έλαβαν μέρος στη δίκη για την κήρυξη της πτώχευσης και
- β) που εμφανίζονται στον φάκελο της ο οποίος βρίσκεται στο Πρωτοδικείο. Αποτέλεσμα της ανάκλησης είναι ότι η πτώχευση θεωρείται ότι δεν κηρύχθηκε ποτέ. Η απόφασή με την οποία ανακαλείται η πτώχευση δημοσιεύεται στο Δελτίο Ταμείου Συντάξεων Νομικών, και υπόκειται στα ένδικα μέσα της ανακοπής και της έφεσης,

2.2 Όργανα της πτώχευσης

Την κήρυξη της πτώχευσης ακολουθεί μακρά και περίπλοκη διαδικασία, της οποίας την οργάνωση καθορίζει ο νόμος. Τα όργανα της διαδικασίας της πτώχευσης είναι τα εξής: το πτωχευτικό δικαστήριο, ο εισηγητής δικαστής, ο εισαγγελέας, ο σύνδικος και η συνέλευση των πιστωτών.

Ειδικότερα:

2.2.α Το πτωχευτικό δικαστήριο

Πρόκειται για το πολυμελές πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το κύριο εμπορικό κατάστημα του εμπόρου, που βέβαια δεν συμπίπτει πάντοτε με την αστική κατοικία του εμπόρου. Κατά συνέπεια, πρόκειται για μια ειδική κατοικία που λαμβάνεται υπόψη ακριβώς για τον προσδιορισμό του αρμόδιου πτωχευτικού δικαστηρίου.

Στο δικαστήριο αυτό ο νομοθέτης έχει αναγνωρίσει για ορισμένες υποθέσεις αποκλειστική αρμοδιότητα. Δεν περιορίζεται στην κήρυξη της πτώχευσης και μόνον, αλλά εκπληρώνει τόσο εποπτική όσο και δικαστική λειτουργία.

Συγκεκριμένα είναι αποκλειστικά αρμόδιο, ανεξάρτητα από ύλη ή ποσό, ανάμεσα σε άλλα για τον διορισμό και την αντικατάσταση ή την ανάκληση του συνδίκου, για την παροχή άδειας εκποίησης των κινητών του πτωχεύσαντα, για τον καθορισμό ή την μεταβολή του χρόνου παύσης των πληρωμών κ.λπ.

2.2.β Ο εισηγητής δικαστής

Ο εισηγητής είναι από τα τακτικά μέλη του πτωχευτικού δικαστηρίου, το οποίο και αντιπροσωπεύει στην διεξαγωγή τόσο των εποπτικών όσο και των δικαστικών του καθηκόντων, όπως ορίζει ο νόμος.

Κατ' αυτόν τον τρόπο είναι δυνατή τόσο η ταχύτερη όσο και η συνεχής παρακολούθηση των εργασιών της πτώχευσης. Ο εισηγητής διορίζεται με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση και αντικαθίσταται είτε μετά από αίτησή του, είτε μετά από αίτηση του πτωχεύσαντος ή πτωχευτικού πιστωτή είτε τέλος και αυτεπάγγελτα από το δικαστήριο.

Τα καθήκοντά του κατά κύριο λόγο είναι: να επιτηρεί τις εργασίες της πτώχευσης και την διαχείριση, επιταχύνοντας την εκκαθάριση, να υποβάλλει στο πτωχευτικό δικαστήριο έκθεση σχετικά με όλες τις διενέξεις που δημιουργούνται από την πτώχευση. Επίσης να διατάσσει τα κατεπείγοντα μέσα

που απαιτούνται για την εξασφάλιση και συντήρηση της περιουσίας της ομάδας και να προεδρεύει των συνελεύσεων των πιστωτών του πτωχεύσαντα.

2.2.γ Ο εισαγγελέας

Ακριβώς όπως το πτωχευτικό δικαστήριο και ο εισηγητής δικαστής, ο εισαγγελέας αποτελεί όργανο της δικαστικής εποπτείας της πτώχευσης. Έχει δηλαδή το δικαίωμα παρακολούθησης και ελέγχου της διοίκησης της πτώχευσης, πράγμα το οποίο δικαιολογείται από το γεγονός ότι η σωστή διεξαγωγή των εργασιών της πτώχευσης αφορά και το δημόσιο συμφέρον.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 573 Ε.Κ., ο εισαγγελέας πρωτοδικών μπορεί να μεταβεί στην κατοικία του εμπόρου που πτώχευσε και να παρευρεθεί στην απογραφή. Έχει επίσης το δικαίωμα να παρευρίσκεται πάντα σε κάθε άλλη εργασία της πτώχευσης και να λαμβάνει γνώση των βιβλίων και των υπολοίπων εγγράφων που αφορούν την πτώχευση. Τέλος να ζητεί από τον σύνδικο κάθε διασάφηση και πληροφορία. Πάντως, ο εισαγγελέας έχει την δυνατότητα να προβεί στις παραπάνω εργασίες δικαστικής εποπτείας αλλά δεν υποχρεούται σ' αυτό.

Ο γραμματέας του δικαστηρίου έχει την υποχρέωση να διαβιβάσει σ' αυτόν, μέσα σε 24 ώρες, απόσπασμα της απόφασης, με την οποία κηρύσσεται η πτώχευση, με τις κυριότερες διατάξεις της. Παράλληλα ο εισηγητής δικαστής διαβιβάζει σ' αυτόν το υπόμνημα του συνδίκου στο οποίο εκτίθεται η κατάσταση, τα αίτια, οι περιστάσεις και ο χαρακτήρας της πτώχευσης. Το σπουδαιότερο όμως έργο του εισαγγελέα στο οποίο, στην πράξη, έχει ουσιαστικά περιοριστεί η ανάμιξή του στην πτώχευση, είναι η δίωξη για χρεοκοπία του εμπόρου που πτώχευσε, εφόσον συντρέχουν λόγοι.

2.2.δ Ο σύνδικος

Είναι το πρόσωπο που εκπροσωπεί την ομάδα των πιστωτών και αναλαμβάνει την διοίκηση της πτωχευτικής περιουσίας, η οποία περιέρχεται σ'

αυτή από το πρωί της ημέρας που δημοσιεύτηκε στο ακροατήριο η απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση.

Πρέπει να είναι πρόσωπο σοβαρό, ικανό και δραστήριο, ώστε να παρέχει εγγυήσεις για την σωστή διεξαγωγή της διαδικασίας. Θεωρητικά αποτελεί μέλος της ομάδας των πιστωτών, στην πράξη όμως το δημόσιο αυτό λειτούργημα ανατίθεται σε δικηγόρο, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο. Δεν επιτρέπεται πάντως να διορισθεί ως σύνδικος συγγενής από αίμα ή αγχιστεία του εμπόρου που πτώχευσε μέχρι και τον τέταρτο βαθμό.

i) Είδη συνδίκων

Διακρίνουμε τα εξής παρακάτω είδη συνδίκων:

- α) Τον προσωρινό σύνδικο.
- β) Τον οριστικό σύνδικο.
- γ) Τον σύνδικο της ένωσης.

ii) Τέλος του λειτουργήματος του συνδίκου.

Το λειτούργημα του συνδίκου παύει:

- α) Με την αποποίηση του διορισμού του.
- β) Με τον θάνατό του ή την έξωσή του από το λειτούργημά του, εάν τεθεί σε απαγόρευση ή κηρυχθεί σε πτώχευση.
- γ) Με την αντικατάστασή του εάν παραστεί ανάγκη ή με ανάκληση, μετά από υποβολή σχετικής πρότασης του εισηγητή στο δικαστήριο.
- δ) Με την λήξη του λειτουργήματός του ανάλογα με το είδος του.

iii) Ευθύνη του συνδίκου

Αυτός απέναντι στους τρίτους δεν υπέχει ευθύνη διότι ενεργεί ως όργανο της ομάδας των πιστωτών, που φέρει και την ευθύνη. Ως προς την ομάδα όμως των πιστωτών έχει αστική ευθύνη. Επιπλέον, έχει ποινική ευθύνη και μπορεί να τιμωρηθεί πειθαρχικά από τον εισηγητή με πρόστιμο

iv) Λογοδοσία του συνδίκου

Ο σύνδικος, ακόμη και ο προσωρινός, είναι υποχρεωμένος να λογοδοτήσει για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ασκούσε το λειτούργημά του, διότι διοικεί ξένη περιουσία. Ο νόμος καθορίζει ειδικότερα τα πρόσωπα προς τα οποία λογοδοτεί αυτός ανάλογα με το χρόνο περάτωσης του λειτουργήματός του.

2.2.ε Η συνέλευση των πιστωτών

Αυτή είναι βέβαια ένα από τα σπουδαιότερα όργανα της πτώχευσης, αλλά όχι μόνιμο. Συγκαλείται από τον εισηγητή, που είναι ο πρόεδρος της, και έχει διάφορες εξουσίες τόσο για λήψη απόφασης όσο και για παροχή γνωμοδοτήσεων προς το δικαστήριο.

Απαρτίζεται από τους πτωχευτικούς δανειστές, των οποίων οι απαιτήσεις έγιναν δεκτές και βεβαιώθηκαν με όρκο, και στην περίπτωση που αμφισβητήθηκαν, έγιναν προσωρινά δεκτές από τον εισηγητή. Η λήψη των αποφάσεων της συνέλευσης των πιστωτών γίνεται με πλειοψηφία, κατά κανόνα μάλιστα απόλυτη πλειοψηφία, και είναι υποχρεωτική για ορισμένα θέματα που καθορίζονται από τον νόμο. Ο χαρακτήρας όμως των αποφάσεων δεν είναι πάντοτε ο ίδιος.

2.3 Περιεχόμενο της πτώχευσης

Η απόφαση, η οποία κηρύσσει την πτώχευση, πρέπει να περιέχει υποχρεωτικά:

- α) Το διορισμό εισηγητή δικαστή.
- β) Το διορισμό προσωρινού συνδίκου.

Αυτός διορίζεται με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση και μπορεί να αντικατασταθεί μετά από πρόταση του εισηγητή. Τα καθήκοντά του είναι: η

διενέργεια πράξεων με επείγοντα χαρακτήρα, η λήψη συντηρητικών μέτρων και η σύνταξη καταλόγου των εικαζόμενων πιστωτών.

γ) Το διορισμό οριστικού συνδίκου.

Που διορίζεται από το δικαστήριο μετά από σύμφωνη γνώμη των πιστωτών και σχετική έκθεση του εισηγητή. Στην αρμοδιότητά του ανήκουν οι πράξεις που απαιτούνται για την διαπίστωση του ενεργητικού και του παθητικού της πτώχευσης, οι πράξεις συντήρησης και διαχείρισης της πτωχευτικής περιουσίας και γενικά οι πράξεις για την διενέργεια των οποίων δεν έχει καθορισθεί σαφώς άλλο πρόσωπο.

δ) τη διαταγή σφράγισης της περιουσίας του πτωχεύσαντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΠΑΥΣΗ ΤΟΥΣ

3.1 Οι εργασίες της πτώχευσης

Μετά την κήρυξη της πτώχευσης, ο έμπορος που πτώχευσε στερείται της διοίκησης της πτωχευτικής περιουσίας. Παράλληλα πραγματοποιείται σειρά εργασιών με σκοπό την διασφάλιση και διαχείρισή της, έως ότου η συνέλευση των πιστωτών συγκληθεί από τον εισηγητή για να αποφασίσει σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα περατωθεί η πτώχευση. Ειδικότερα οι εργασίες αυτές είναι οι εξής

3.1.α Σφράγιση

Ο ειρηνοδίκης από την στιγμή που λάβει γνώση της απόφασης του πτωχευτικού δικαστηρίου σχετικά με την σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας, οφείλει μέσα σε 24 ώρες, να επιθέσει σφραγίδες, είτε με την παρουσία των προσωρινών συνδίκων, εάν παρευρεθούν, είτε με απουσία τους.

Έχει μάλιστα το δικαίωμα από τον νόμο να επιθέσει τις σφραγίδες είτε αυτεπάγγελτα είτε μετά από αίτηση των πιστωτών και πριν από την έκδοση της απόφασης, στις περιπτώσεις φυγής του οφειλέτη ή απόκρυψης της ενεργητικής του περιουσίας στο σύνολό της ή και μερικά. Ο σκοπός για τον οποίο ενεργείται η σφράγιση είναι η εξασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων του εμπόρου που πτώχευσε εναντίον κάθε κινδύνου αφαίρεσης, υπεξαίρεσης, απόκρυψης ή κλοπής. Οι σφραγίδες μπαίνουν στις αποθήκες, τα γραφεία, τα χαρτοφυλάκια, τα βιβλία, τα έγγραφα, τα έπιπλα και τα υπόλοιπα κινητά του εμπόρου. Τα κινητά πράγματα, τα απόλυτα απαραίτητα για τον ίδιο ή την οικογένειά του, π.χ. ρούχα, έπιπλα, εξαιρούνται των σφραγίδων, καταγράφονται με ακρίβεια σε κατάλογο και παραδίδονται στον έμπορο και την οικογένειά του.

Επίσης, μετά από αίτηση του εισηγητή δικαστή και με σκοπό την πρόληψη κάθε ζημίας της ομάδας των πιστωτών, καθώς και την διευκόλυνση του έργου του συνδίκου, εξαιρούνται από την σφράγιση και παραδίδονται στον σύνδικο:

- τα πράγματα που, σύμφωνα με την εκτίμηση του συνδίκου και του ειρηνοδίκη, υπόκεινται σε προσεχή φθορά ή υποτίμηση,
- τα πράγματα που είναι χρήσιμα για την εμπορία του εμπόρου που πτώχευσε, εφ' όσον αυτή δεν είναι δυνατόν να διακοπεί βίαια,
- τα εμπορικά βιβλία του εμπόρου μετά από βεβαίωση της καταστάσεώς τους,
- τα με σύντομη λήξη “εμπορεύσιμα γραμμάτια” ή εκείνα για τα οποία απαιτείται είτε αποδοχή είτε διενέργεια συντηρητικών πράξεων.

Τα πράγματα αυτά, αφού περιγραφούν από τον ειρηνοδίκη, παραδίδονται στον σύνδικο, ενώ παράλληλα αποστέλλεται σημείωσή τους στον εισηγητή. Η επίθεση των σφραγίδων δεν γίνεται εφ' όσον, κατά την κρίση του εισηγητή δικαστή, η απογραφή της πτωχευτικής περιουσίας είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί μέσα σε μια μέρα. Προϋπόθεση της επίθεσης σφραγίδων είναι, όπως είπαμε, η κήρυξη της πτώχευσης. Κατ' εξαίρεση όμως είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί η σφράγιση και πριν από αυτή σε περίπτωση:

α) αδικαιολόγητης φυγής του οφειλέτη, που να έχει σχέση με την οικονομική του κατάσταση ή

β) απόκρυψης του όλου ή μέρους της περιουσίας του, με ζημία των πιστωτών.

3.1.β Απογραφή

Ο οριστικός σύνδικος, μέσα σε τρεις μέρες από τον διορισμό του, ζητά την αποσφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας και προβαίνει στην απογραφή των αντικειμένων της με παρουσία του ειρηνοδίκη και του εμπόρου που πτώχευσε, σύμφωνα με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος. Στην έκθεση της απογραφής απογράφονται και εκτιμώνται και τα πράγματα που εξαιρέθηκαν

από την σφράγιση ή αποσφραγίσθηκαν, όχι όμως και τα πράγματα που ανήκουν σε τρίτους, τα οποία παραδίδονται στους κυρίους τους.

3.1.γ Διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας

Μετά το τέλος της απογραφής, τα αντικείμενα των οποίων έγινε απογραφή και τα οποία ανήκουν στην πτωχευτική περιουσία, παραδίδονται στον οριστικό σύνδικο. Ο σύνδικος ενεργεί συντηρητικές πράξεις και προβαίνει στην πώληση των πραγμάτων που υπόκεινται σε προσεχή φθορά ή υποτίμηση ή αυτών των οποίων η διατήρηση είναι δαπανηρή. Επίσης υποχρεούται κάτω από την επιτήρηση του εισηγητή, να επιδιώξει την είσπραξη των απαιτητών απαιτήσεων του εμπόρου που πτώχευσε, επιπλέον δικαιούται μετά από άδεια του εισηγητή να προβεί και στην προσωρινή εξακολούθηση του εμπορίου του. Τα κέρδη, που ενδεχομένως προκύπτουν από την συνέχιση της εμπορίας από τον σύνδικο, εισέρχονται στην πτωχευτική περιουσία. Όσο για τα χρέη που δημιουργούνται, αυτά θεωρούνται ως χρέη της ομάδας των πιστωτών.

3.1.δ Επαλήθευση απαιτήσεων

Μετά την διαπίστωση του ενεργητικού, ακολουθεί η διαδικασία της επαλήθευσης των πιστώσεων, που αποβλέπει στην εξακρίβωση του παθητικού του εμπόρου που πτώχευσε και τον προσδιορισμό των προσώπων που έχουν δικαίωμα πιστωτή εναντίον του. Στην διαδικασία της επαλήθευσης υπόκειται κάθε πτωχευτική πίστωση με ενοχικό χαρακτήρα. Επίσης υπάγεται σ αυτήν κάθε πιστωτής, ο οποίος μετά την κήρυξη της πτώχευσης θα παραδώσει στον γραμματέα του πρωτοδικείου τα δικαιόγραφά του κ.λπ. μέσα σε 20 ημέρες από την δημοσίευση της πρόσκλησης του εισηγητή.

Η διαδικασία της επαλήθευσης είναι υποχρεωτική και αποκλειστική για τους ανέγγυους πιστωτές και γι' αυτούς που έχουν γενικό προνόμιο. Δεν είναι κατά συνέπεια υποχρεωτική για τους ενέγγυους πιστωτές, δηλαδή αυτούς των

οποίων οι απαιτήσεις έχουν ασφαλισθεί με υποθήκη ή ενέχυρο καθώς και γι' αυτούς που έχουν κάποιο ειδικό προνόμιο.

Μετά την παρέλευση της εικοσαήμερης, για τους πιστωτές που κατοικούν μέσα στο κράτος, προθεσμίας για κατάθεση των δικαιογράφων και των σημειωμάτων, αρχίζει μέσα σε τρεις ημέρες η επαλήθευση των πιστώσεων, η οποία γίνεται από τον σύνδικο μπροστά στον εισηγητή με αντιπαράσταση του πιστωτή ή του πληρεξουσίου του και των συνδίκων και με παραβολή των δικαιογράφων προς τα βιβλία και τα υπόλοιπα έγγραφα του εμπόρου που πτώχευσε. Οποιοσδήποτε από τα πρόσωπα που παρίστανται κατά την διαδικασία της επαλήθευσης δικαιούται να προβάλει τις αντιρρήσεις του για την παραδοχή της πίστωσης που ελέγχεται.

Η διαδικασία της επαλήθευσης εξακολουθεί άνευ διακοπής δηλαδή πρέπει να περατωθεί μέσα στο συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα. Ο εισηγητής συντάσσει έκθεση σχετικά με την επαλήθευση των πιστώσεων που υπογράφεται σε κάθε συνεδρίαση από τον ίδιο και από τον σύνδικο. Εφόσον δεν υπάρξει αντίρρηση, η απαίτηση που ελέγχεται γίνεται δεκτή, πράγμα το οποίο μνημονεύεται στην έκθεση του εισηγητή. Μέσα σε προθεσμία οκτώ ημερών από την επαλήθευση της πίστωσής του, κάθε πιστωτής υποχρεούται να ορκιστεί μπροστά στον εισηγητή, ότι η πίστωση του είναι πραγματική ως προς το ποσό που έχει γίνει δεκτό. Από την υποχρέωση αυτή είναι δυνατόν να απαλλαγούν οι πιστωτές που διαμένουν σε ξένη χώρα μετά από απόφαση του εισηγητή. Εάν όμως υπάρξει αντίρρηση κατά της επαληθευμένης απαίτησης αποφασίζει προσωρινά ο εισηγητής και στη συνέχεια οριστικά το πτωχευτικό δικαστήριο. Η πρωτοβουλία της επίσπευσης της εκδίκασης των αντιρρήσεων ανήκει στον σύνδικο ή στον πιστωτή, εναντίον του οποίου προβάλλονται οι αντιρρήσεις. Οι πιστωτές που δεν εμφανίσθηκαν μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες αποκλείονται από τις διανομές και στερούνται το δικαίωμα συμμετοχής στις συνελεύσεις των πιστωτών.

3.2 Παύση των εργασιών της πτώχευσης

Εάν, από έλλειψη των αναγκαίων χρημάτων για την αποπεράτωση των εργασιών της πτώχευσης, οι εργασίες αυτές δεν είναι δυνατόν να συνεχισθούν, το δικαστήριο μπορεί να κηρύξει την παύση των εργασιών της πτώχευσης μετά από έκθεση του εισηγητή και αφού ακούσει τον σύνδικο.

Η παύση των εργασιών, κηρύσσεται οποτεδήποτε εφόσον συντρέχουν οι νόμιμοι όροι, από την κήρυξη της πτώχευσης και μέχρι την περάτωσή της, ενώ η σχετική απόφαση δυστυχώς δεν υπόκειται σε δημοσιότητα. Η εκτέλεσή της αναστέλλεται επί ένα μήνα από την χρονολογία της, δηλαδή από την δημοσίευσή της στο ακροατήριο.

Αποτέλεσμα της παύσης των εργασιών είναι ότι οι πιστωτές αναλαμβάνουν την ενάσκηση των ατομικών τους δικαιωμάτων τόσο κατά του εμπόρου που πτώχευσε όσο και κατά της περιουσίας.

Σε οποιοδήποτε σημείο της δίκης μπορεί ο έμπορος ή άλλος ενδιαφερόμενος να ζητήσει την ανάκληση της απόφασης που κηρύσσει την παύση της πτώχευσης, εφ' όσον είτε αποδείξει ότι υπάρχουν αρκετά χρήματα για την αποπεράτωση των εργασιών της πτώχευσης είτε προκαταβάλει στον σύνδικο το αναγκαίο ποσό για τον σκοπό αυτό. Τα υπάρχοντα χρήματα πρέπει να προέρχονται από την πτωχευτική περιουσία. Δεν λαμβάνονται δηλαδή υπ' όψη χρήματα που απέκτησε ο έμπορος μετά την κήρυξη της παύσης των εργασιών της πτώχευσης, π.χ. από κληρονομιά.

Με τον θεσμό της παύσης επιδιώκεται τόσο η αποφυγή της αποτελμάτωσης των εργασιών της πτώχευσης, όσο η ώθηση του εμπόρου προς εξασφάλιση τουλάχιστον των αναγκαίων χρημάτων για την κίνηση των εργασιών της πτώχευσης, όσο τέλος ο αποκλεισμός ορισμένων δολίων εμπόρων, οι οποίοι με την κήρυξη της πτώχευσης επιδιώκουν να αποφύγουν την ατομική τους καταδίωξη από τους πιστωτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΜΠΟΡΟ ΠΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΕ

4.1. Προσωπικά αποτελέσματα

Από το πρωί της ημέρας της δημοσίευσης στο ακροατήριο της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση στερείται ο έμπορος τα εξής δικαιώματα:

- α) Το να εκλέγει και να εκλέγεται στις βουλευτικές εκλογές.
- β) Το να ασκεί το λειτούργημα του δημόσιου, δημοτικού ή κοινοτικού υπαλλήλου.
- γ) Το να ασκεί δημόσιο λειτούργημα, π.χ. του επιτρόπου, του κηδεμόνα, του ενόρκου, του συνδίκου και του δικηγόρου.
- δ) Το να ασκεί το εμπορικό επάγγελμα..
- ε) Το να ασκεί το επάγγελμα υπαλλήλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.
- στ) Κάθε δικαίωμα που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις μέσα στις οποίες πάντως, δεν συμπεριλαμβάνεται η ικανότητα για δικαιοπραξία, η οποία διατηρείται.

Επίσης, ο νόμος προβλέπει τόσο την προσωπική κράτηση του εμπόρου που πτώχευσε, ιδιαίτερα όταν αυτός κρύφτηκε, ή δεν κατέθεσε τον ισολογισμό του, όσο και την αποσφράγιση των επιστολών που απευθύνονται προς αυτόν.

Το όνομα του εμπόρου εγγράφεται στο «μητρώο πτωχευσάντων» που είναι δημόσιο βιβλίο και τηρείται σε κάθε πρωτοδικείο. Στο πρωτοδικείο Αθηνών τηρείται γενικό μητρώο που περιλαμβάνει όλα τα ονόματα όλων των εμπόρων που πτώχευσαν στην Ελλάδα. Σκοπός της εγγραφής αυτής είναι το να γίνει γνωστή στο κοινό η κήρυξη της πτώχευσης. Τα αποτελέσματα αυτά παύουν με την αποκατάστασή του, και αίρονται με την ανάκληση της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση.

4.2 Περιουσιακά αποτελέσματα

4.2.α Πτωχευτική απαλλοτρίωση - πτωχευτική περιουσία

Από το πρωί της ημέρας κατά την οποία δημοσιεύεται στο ακροατήριο η απόφαση με την οποία κηρύσσεται η πτώχευση, ο έμπορος χωρίς άλλη διατύπωση στερείται της πτωχευτικής του περιουσίας δηλαδή τόσο την διάθεση όσο και την διαχείρισή της, την οποία αναλαμβάνει η πτωχευτική ομάδα (πτωχευτική απαλλοτρίωση). Η στέρηση αυτή δεν έχει ως συνέπεια την γενική ανικανότητα για δικαιοπραξία του εμπόρου που πτώχευσε, αλλά απλά την ανικανότητα για επιχείρηση κάθε δικαιοπραξίας που αφορά την πτωχευτική περιουσία, που είναι επιβλαβής ως προς την ομάδα των πιστωτών απέναντι στην οποία κηρύσσεται αυτοδίκαια άκυρη.

Η περιουσία, που κατά το χρόνο της κήρυξης της πτώχευσης ανήκει στον έμπορο που πτώχευσε, καλείται πτωχευτική περιουσία. Ο νόμος εισάγει ορισμένες εξαιρέσεις. Ειδικότερα, σε ορισμένες περιπτώσεις περιλαμβάνονται στην πτωχευτική περιουσία αντικείμενα που δεν ανήκουν στον έμπορο, π.χ. κάθε περιουσιακό στοιχείο που αποκτήθηκε από (την ή τον) σύζυγο του (ή της) εμπόρου που πτώχευσε ύστερα από την τέλεση του γάμου και μέσα στα δύο τελευταία χρόνια πριν από την παύση των πληρωμών, εκτός αν αποδειχθεί ότι η απόκτησή του από τον άλλο σύζυγο δεν έγινε με χρήματα ή με άλλα μέσα αυτού που πτώχευσε ούτε προέρχεται από δωρεά του τελευταίου.

Σε άλλες όμως περιπτώσεις ορισμένα αντικείμενα που ανήκουν στον έμπορο δεν περιλαμβάνονται στην πτωχευτική περιουσία, όπως π.χ. τα κινητά που πωλήθηκαν και στάλθηκαν στον αγοραστή, που στη συνέχεια πτώχευσε και για τα οποία ο πωλητής άσκησε το δικαίωμα επίσχεσης. Κατ' αρχήν, στην πτωχευτική περιουσία συμπεριλαμβάνεται το σύνολο της περιουσίας που άνηκε στον έμπορο κατά τον χρόνο της κήρυξης της πτώχευσης.

4.2.β Εξωπτωχευτικά στοιχεία

Γενικά δεν συμπεριλαμβάνονται στην πτωχευτική περιουσία:

- Τα αυστηρά προσωπικά ή τα αναπόσπαστα συνδεδεμένα με το πρόσωπο του εμπόρου αγαθά ή περιουσιακά δικαιώματα, π.χ. η σύνταξη που παίρνει από το Δημόσιο Ταμείο, ως πρώην δημόσιος υπάλληλος ή το δικαίωμά του σε επικαρπία και οίκηση.
- Τα περιουσιακά στοιχεία, που ανήκουν σε άλλα πρόσωπα και των οποίων είχε ο έμπορος την διαχείριση είτε από τον νόμο, είτε με σύμβαση, είτε με όποιο άλλο τρόπο, π.χ. η περιουσία της συζύγου του.
- Η ισόβια πρόσοδος που συνέστησαν τρίτοι πριν από την πτώχευση και από χαριστική αιτία υπέρ του εμπόρου, εφ' όσον καθορίστηκε το ακατάσχετο των δικαιωμάτων από την πρόσοδο αυτή.
- Τα πράγματα που πήρε ο έμπορος πριν από την κήρυξη της πτώχευσης μετά από σύμβαση με τρίτο και στα οποία δεν έχει δικαίωμα π.χ. από παρακαταθήκη.
- Τα “ενδύματα, έπιπλα και άλλα προς ιδίαν χρήση του πτωχεύσαντος και της οικογένειάς αυτού απολύτως αναγκαία πράγματα.
- Τα χρήματα που χορηγούνται από το πτωχευτικό δικαστήριο για την διατροφή του εμπόρου και της οικογένειάς του.

Η περιουσία αφετέρου που αποκτά μετά τον χρόνο της κήρυξης της πτώχευσης καλείται μεταπτωχευτική περιουσία. Εξάιρεση στον κανόνα αυτό αποτελούν οι τόκοι και οι περιοδικές παροχές που ενδεχόμενα απέκτησε αυτός από ενοχική σχέση που συνάφθηκε πριν από την κήρυξη σε πτώχευση. Η μεταπτωχευτική περιουσία είναι δυνατόν να προέλθει από διάφορους λόγους μεταγενέστερους από την κήρυξη, π.χ. από κληρονομιά, δωρεά, ασφάλεια, λαχείο, προσωπική εργασία, κ.λπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΙΣΤΩΤΕΣ

5.1 Διάκριση των πιστωτών

Οι πιστωτές που έχουν αξιώσεις εναντίον του εμπόρου που πτώχευσε διακρίνονται σε πτωχευτικούς και μεταπτωχευτικούς, ανάλογα με το εάν σύμφωνα με το νόμο η ικανοποίησή τους μπορεί να πραγματοποιηθεί από την πτωχευτική περιουσία ή από την περιουσία που ο έμπορος απέκτησε μετά την κήρυξή του σε πτώχευση. Επίσης διακρίνονται σε πιστωτές ανέγγυους ή ενέγγυους ανάλογα με το εάν έχουν εγγύηση για προνομιακή ικανοποίηση από την πτωχευτική περιουσία ή όχι. Ειδικότερα:

5.1.α Πτωχευτικοί πιστωτές

Είναι αυτοί που την ημέρα της κήρυξης της πτώχευσης έχουν ενοχικές αξιώσεις για ικανοποίηση από την περιουσία του εμπόρου που πτώχευσε. Αυτά διακρίνονται ανάλογα με τον χρόνο κατά τον οποίο γεννήθηκαν οι αξιώσεις τους σε:

- α) Πιστωτές “εντός της ομάδος” που προέκυψε από το πρωί της ημέρας κατά την οποία ο οφειλέτης έμπορος κηρύχθηκε σε πτώχευση και
- β) Πιστωτές της ομάδας, των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν μετά την κήρυξη της πτώχευσης και δημιουργήθηκαν και οφείλονται από την πτωχευτική ομάδα, που θεωρείται αυτοτελές νομικό πρόσωπο. Οι απαιτήσεις των πιστωτών αυτών των οποίων η θέση είναι εντελώς διαφορετική από την θέση των πτωχευτικών πιστωτών, ικανοποιούνται πάντοτε πριν από τα πτωχευτικά πιστώματα.

5.1.β Μεταπτωχευτικοί πιστωτές

Πρόκειται για εκείνους που εμφανίζονται μετά την κήρυξη της πτώχευσης και των οποίων οι απαιτήσεις προκύπτουν από την δράση του

εμπόρου, ο οποίος, όπως είπαμε, έχει την ελεύθερη διάθεση και διαχείριση της περιουσίας που αποκτά μεταπτωχευτικά.

Από την μεταπτωχευτική αυτή περιουσία και μόνον είναι δυνατόν να ικανοποιηθούν οι πιστωτές της κατηγορίας αυτής, εφόσον βέβαια διαρκεί η πτώχευση και υφίσταται η διάκριση μεταξύ πτωχευτικής και μεταπτωχευτικής περιουσίας.

5.2 Διάκριση των πιστωτών με βάση τις εγγυήσεις που έχουν

Επειδή ο νόμος αναγνωρίζει εγγυήσεις σε ορισμένους από τους πιστωτές πριν από την πτώχευση, που δεν εξαφανίζονται με την κήρυξή της, δημιουργούνται συχνά ανισότητες δικαιωμάτων και προτεραιότητες μεταξύ των “εντός της ομάδος” πιστωτών, ως προς την κατάταξη και την ικανοποίησή τους από την πτωχευτική περιουσία. Διακρίνονται λοιπόν αυτοί ως εξής:

α. Ενέγγυοι, δηλαδή αυτοί των οποίων οι απαιτήσεις είναι ασφαλισμένες είτε με υποθήκη είτε με ενέχυρο είτε με ειδικό προνόμιο

β. Γενικοί προνομιούχοι, που έχουν ένα γενικό προνόμιο από αυτά που αναφέρονται στον Ε.Κ., τον Α.Κ. και την Πολιτική Δικονομία ή σε άλλους νόμους. Απαιτήσεις που απολαύουν γενικών προνομίων είναι π.χ. τα έξοδα διοίκησης της πτωχεύσεως τα έξοδα κηδείας και της τελευταίας ασθενοείας του εμπόρου οι μισθοί των εργατών και εμπορικών υπαλλήλων του, η αξίωση αυτού που έπαθε εργατικό ατύχημα.

γ. Ανέγγυοι εγχειρόγραφοι, όλοι όσοι δεν είναι ενέγγυοι ή γενικοί προνομιούχοι.

5.3 Αποτελέσματα ως προς τους πιστωτές, ανάλογα με τα προνόμια

5.3.α Ως προς τους εγχειρόγραφους πιστωτές

Η κήρυξη της πτώχευσης συνεπάγεται τα εξής αποτελέσματα: Από το πρωί της ημέρας της δημοσίευσης στο ακροατήριο της απόφασης με την οποία ο έμπορος κηρύσσεται σε πτώχευση, οι πτωχευτικοί πιστωτές δεν έχουν

πλέον το δικαίωμα άσκησης των ατομικών διώξεων εναντίον εμπόρου, αλλά υποχρεούνται να ακολουθήσουν την διαδικασία των εργασιών της πτώχευσης.

Από την κήρυξη της πτώχευσης οι μη ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις εναντίον του εμπόρου γίνονται απαιτητές και κατά συνέπεια, οι πιστωτές των απαιτήσεων αυτών έχουν το δικαίωμα να λάβουν μέρος στις εργασίες της πτώχευσης.

Επίσης ταυτόχρονα παύουν, ως προς την ομάδα των πιστωτών και μόνον, οι τόκοι κάθε πίστωσης, που δεν είναι εξασφαλισμένη με ενέχυρο ή με υποθήκη. Τέλος, οι πτωχευτικοί πιστωτές έχουν από τον νόμο τίτλο για εγγραφή υποθήκης στα ακίνητα της πτωχευτικής περιουσίας.

5.3.β Ως προς τους προνομιούχους πιστωτές

Τα αποτελέσματα ως προς αυτούς διακρίνονται ως εξής:

α. Ως προς τους ενέγγυους πιστωτές:

Σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ο ασφαλισμένος δανειστής έχει μια ενοχική αγωγή από την ασφαλισμένη απαίτηση και μια εμπράγματα ασφάλεια στο ειδικό προνόμιο που έχει. Ως προς την ενάσκηση λοιπόν των ενοχικών του δικαιωμάτων υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς με τους εγχειρόγραφους πιστωτές. Τούτο όμως δεν συμβαίνει ως προς εμπράγματα δικαιώματά του στα πράγματα της πτωχευτικής περιουσίας που βαρύνονται με την εμπράγματα ασφάλεια και που κατ' αρχήν δεν μεταβάλλονται εξαιτίας της κήρυξης της πτώχευσης του οφειλέτη.

β. Ως προς τους πιστωτές που έχουν γενικό προνόμιο:

Η θέση τους διαφέρει τόσο από τους εγχειρόγραφους όσο και ασφαλισμένους με εμπράγματα ασφάλεια. Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια της πτώχευσης τα δικαιώματά τους ταυτίζονται κατ' αρχήν με τα δικαιώματα των εγχειρόγραφων πιστωτών, δεδομένου ότι δεν έχουν εμπράγματο δικαίωμα

σε συγκεκριμένο πράγμα. Κατά το τελικό όμως στάδιο της πτώχευσης, αν αυτή τελειώσει με πτωχευτικό συμβιβασμό, δεν υπόκεινται στους περιορισμούς του και εάν τούτο γίνει με την ένωση των πιστωτών, οι απαιτήσεις τους ικανοποιούνται προνομιακά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΥΠΟΠΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ (ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΚΛΗΣΗ)

6.1 Ύποπτη Περίοδος

Ως ύποπτη περίοδος της πτώχευσης θεωρείται το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί ανάμεσα στην ημέρα παύσης των πληρωμών και την ημέρα της δημοσίευσης στο ακροατήριο της απόφασης με την οποία κηρύσσεται η πτώχευση. Για ορισμένα μάλιστα θέματα η ύποπτη περίοδος συμπεριλαμβάνει και τις 10 ημέρες που προηγούνται της ημέρας παύσης των πληρωμών.

6.2 Καθορισμός της ημέρας παύσης των πληρωμών

Ο καθορισμός της ημέρας παύσης των πληρωμών γίνεται είτε, όπως αναφέρθηκε, με δικαστική απόφαση, είτε απ' ευθείας από τον νόμο. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι:

6.2.α Από τον νόμο

Όταν η πτώχευση κηρύσσεται μετά από δήλωση του εμπόρου, ως ημέρα παύσης των πληρωμών του υποχρεωτικά θεωρείται η ημέρα κατά την οποία ανέστειλε τις πληρωμές του. Εάν η πτώχευση κηρύσσεται μετά από αίτηση πιστωτή ή εξ' επαγγέλματος, ως ημέρα παύσης των πληρωμών θεωρείται η ημέρα δημοσίευσης της απόφασης με την οποία κηρύσσεται η πτώχευση. Εάν η πτώχευση κηρυχθεί μετά τον θάνατο του εμπόρου, ως ημέρα παύσης των πληρωμών θεωρείται η ημέρα του θανάτου του.

6.2.β Με δικαστική απόφαση

Κατά κανόνα ο καθορισμός γίνεται με δικαστική απόφαση και μάλιστα είτε με την ίδια την απόφαση με την οποία κηρύσσεται η πτώχευση, είτε με μεταγενέστερη. Εφ' όσον πάντως η πτώχευση κηρύσσεται μετά από δήλωση

του εμπόρου σχετικά με την αναστολή των πληρωμών, το δικαστήριο δεσμεύεται και υποχρεώνεται να καθορίσει την ημέρα αυτή ως ημέρα παύσης των πληρωμών του.

Επίσης, σε καμία περίπτωση δεν είναι δυνατόν να ορισθεί εποχή παύσης των πληρωμών προηγούμενη των δύο χρόνων από την έκδοση της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση.

Ο καθορισμός της ημέρας παύσης των πληρωμών και κατ' επέκταση της ύποπτης περιόδου, είναι εξαιρετικά σημαντικός για την τύχη των πράξεων, που έκανε ο έμπορος κατά το διάστημα αυτό. Άλλες από αυτές θεωρούνται από τον νόμο ως άκυρες και άλλες ως ακυρώσιμες, πάντοτε υπέρ της ομάδας των πιστωτών.

6.3 Άκυρες κατά συνέπεια ανακλητές πράξεις

Άκυρες και συνεπώς ανακλητές είναι οι εξής πράξεις:

- α) Κάθε ετεροβαρής πράξη, που έχει ως αποτέλεσμα την ελάττωση της κινητής ή ακίνητης περιουσίας.
- β) Κάθε πληρωμή που γίνεται είτε τοις μετρητοίς είτε με εκχώρηση, πώληση, συμψηφισμό, ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο για χρέη, μη ληξιπρόθεσμα.
- γ) Κάθε υποθήκη, είτε από ιδιωτική θέληση, είτε δικαστική ή δικαίωμα ενεχύρου στην περιουσία του οφειλέτη για εξασφάλιση προγενέστερης οφειλής, δηλαδή οφειλής που υπήρχε ήδη κατά τον χρόνο της σύστασης της εμπράγματης ασφάλειας.

6.4 Ακυρώσιμες πράξεις

Ακυρώσιμες πράξεις, δηλαδή πράξεις που δεν είναι αυτοδίκαια άκυρες αλλά είναι δυνατόν να ακυρωθούν με δικαστική απόφαση είναι:

- α) Κάθε άλλη πληρωμή που έγινε από τον οφειλέτη για χρέη ληξιπρόθεσμα μέσα στην ύποπτη περίοδο. Εννοείται ότι η πληρωμή τους έγινε είτε με μετρητά είτε με εμπορικά γραμμάτια, γιατί αλλιώς θα είναι άκυρη.

β) Κάθε άλλη αμφοτεροβαρής πράξη, δηλαδή κάθε πράξη, που δεν προβλέπεται από το άρθρο 537, εφόσον είναι επιζήμια για την ομάδα των πιστωτών. Προϋποθέσεις της ανάκλησης των πληρωμών αυτών είναι:

- η αμφοτεροβαρής πράξη να έγινε κατά το διάστημα της ύποπτης περιόδου
- αυτός που πραγματοποίησε την συναλλαγή με τον έμπορο να ενήργησε γνωρίζοντας την παύση των πληρωμών του.

γ) Η εγγραφή υποθήκης με βάση τίτλο από ιδιωτική βούληση ή από δικαστική απόφαση που αποκτήθηκε έγκυρα, εφόσον πέρασαν περισσότερες από δέκα πέντε μέρες από την χρονολογία του τίτλου της υποθήκης μέχρι την εγγραφή στο βιβλίο των υποθηκών. Βέβαια, αυτά με την προϋπόθεση ότι η εγγραφή της υποθήκης έγινε μετά την παύση των πληρωμών ή δέκα μέρες πριν από αυτήν.

δ) Τέλος, η πληρωμή συναλλαγματικής ή γραμματίου εις διαταγή, εάν ο πληρωτής της πρώτης ή ο εκδότης του δεύτερου βρίσκονταν σε κατάσταση παύσης των πληρωμών τους. Στις περιπτώσεις αυτές, η αγωγή για ανάκληση στρέφεται μόνο εναντίον του εκδότη της συναλλαγματικής ή εάν πρόκειται για γραμμάτια εις διαταγή, εναντίον του πρώτου οπισθογράφου (λήπτη) και μόνον με την προϋπόθεση ότι κατά τον χρόνο της έκδοσης της συναλλαγματικής ή του γραμματίου γνώριζαν την παύση των πληρωμών του πληρωτή ή του εκδότη αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ

Ο νόμος προβλέπει την δυνατότητα διεκδίκησης πράγματος από την πτωχευτική περιουσία, αποχωρισμού του και ανάληψης του από αυτόν που διεκδικεί. Το δικαίωμα αυτό απονέμεται από τον νόμο:

7.1 Στον παραγγελέα

Πρόκειται ειδικότερα για την περίπτωση διεκδίκησης “εμπορικών γραμματίων και άλλων χρεογράφων” όταν αυτά στάλθηκαν από τον ιδιοκτήτη προς τον έμπορο που πτώχευσε με απλή εντολή να τα εξαργυρώσει και να φυλάσσει την αξία τους στην διάθεση του αποστολέα. Στην περίπτωση αυτή η διεκδίκηση είναι δυνατή, αν ήταν ειδικά προορισμένα από τον ιδιοκτήτη να χρησιμεύσουν σε ρητές πληρωμές, εφόσον δεν πληρώθηκαν αλλά βρέθηκαν αυτούσια στο χαρτοφυλάκιο του εμπόρου κατά την έκδοση της απόφασης, που κήρυξε την πτώχευση.

Επίσης, είναι δυνατόν να διεκδικηθούν εμπορεύματα, εφόσον είναι τελείως ή μερικά αναλλοίωτα και εφόσον παραδόθηκαν στον έμπορο που πτώχευσε για παρακαταθήκη ή για να πωληθούν για λογαριασμό του αποστολέα.

7.2 Στον πωλητή.

Εφόσον πρόκειται για πώληση από απόσταση, το τίμημα δεν καταβλήθηκε (πιστώθηκε) και τα πράγματα που πουλήθηκαν στάλθηκαν από τον πωλητή, αλλά δεν παραδόθηκαν στις αποθήκες του αγοραστή πριν από την πτώχευσή του, ούτε και αποτέθηκαν στις “δημόσιες αποθήκες” στην διάθεσή του. Τούτο με την προϋπόθεση ότι τα πράγματα αυτά δεν πωλήθηκαν χωρίς

δόλο πριν φθάσουν, με βάση τιμολόγια, φορτωτικές ή αγωγιαστήρια που υπογράφηκαν από τον αποστολέα.

Ο πωλητής δικαιούται επίσης να προχωρήσει σε επίσχεση των εμπορευμάτων που πούλησε αλλά δεν παρέδωσε στον έμπορο που πτώχευσε ούτε τα έστειλε σ' αυτόν ή τρίτο για λογαριασμό του, εφόσον βέβαια το τίμημα πιστώθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

8.1 Είδη συμβιβασμού

8.1.α Εξώδικος συμβιβασμός

Σε οποιοδήποτε στάδιο και εάν βρίσκεται η πτώχευση, είναι δυνατόν, επειδή καμία διάταξη δεν το απαγορεύει, επιπλέον δε είναι σύμφωνο με την αρχή της ελευθερίας των συναλλαγών, να συμβιβασθεί ο έμπορος που πτώχευσε είτε με ένα είτε με περισσότερους πτωχευτικούς πιστωτές. Πρόκειται για εκούσιο εξώδικο συμβιβασμό, ο οποίος είναι δυνατός κυρίως από το γεγονός ότι ο έμπορος έχει την ελεύθερη διαχείριση της περιουσίας που αποκτά μεταπτωχευτικά. Εφόσον πραγματοποιηθεί αυτός, πράγμα για το οποίο μάλιστα δεν απαιτείται καν δικαστική επικύρωση, ο έμπορος έχει δικαίωμα να ζητήσει είτε την ανάκληση της απόφασης με την οποία κηρύσσεται η πτώχευση, είτε την αποκατάστασή του, εφόσον βέβαια συντρέχουν οι υπόλοιποι νόμιμοι όροι.

8.1.β Πτωχευτικός συμβιβασμός

Η μορφή αυτή του συμβιβασμού, η οποία απαντάται μόνο στο πτωχευτικό δίκαιο, αποτελεί σύμβαση μεταξύ του εμπόρου που πτώχευσε και της νόμιμης πλειοψηφίας των πτωχευτικών πιστωτών, που καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και επικυρώνεται από το δικαστήριο. Το αντικείμενο της σύμβασης αυτής, είναι η συμβιβαστική ικανοποίηση των πιστωτών, ενώ αποτέλεσμά της είναι η περάτωση της πτώχευσης. Ο πτωχευτικός συμβιβασμός απαγορεύεται, αν ο έμπορος καταδικάσθηκε για δόλια χρεοκοπία.

Η απαγόρευση αυτή βέβαια ισχύει μόνο για τα φυσικά πρόσωπα που είναι δυνατόν να καταδικαστούν για απλή ή δόλια χρεοκοπία. Διακρίνουμε τα παρακάτω είδη πτωχευτικού συμβιβασμού:

α) Απλός πτωχευτικός συμβιβασμός

Ο συμβιβασμός αυτός επιχειρείται κατ' αρχήν μια φορά, επαναλαμβάνεται όμως από την αρχή, αν ακυρωθεί αυτός που προηγούμενα είχε καταρτισθεί και επικυρωθεί.

ι) Διαδικασία του συμβιβασμού:

Το στάδιο απόπειρας συμβιβασμού αρχίζει τρεις μέρες μετά την περάτωση της διαδικασίας ελέγχου των πιστώσεων. Μέσα στις τρεις αυτές μέρες, ο γραμματέας του πρωτοδικείου της πτώχευσης συγκαλεί τους πιστωτές, των οποίων οι πιστώσεις εξελέγχθηκαν και επιβεβαιώθηκαν ένορκα ή έγιναν προσωρινά δεκτές, για να διασκεφθούν σχετικά με την δυνατότητα συμβιβασμού. Η πρόσκληση περιέχει το αντικείμενο, τον τόπο, την ημέρα και την ώρα της συνέλευσης, της οποίας η συνεδρίαση ορίζεται από τον εισηγητή μέσα σε είκοσι μέρες μετά την παρέλευση της παραπάνω τριήμερης προθεσμίας.

Το αντικείμενο της συνέλευσης γνωστοποιείται με επιστολές που απευθύνονται σε κάθε πιστωτή και με δημοσιεύσεις στο Δελτίο Ταμείου Συντάξεως Νομικών.

Οκτώ τουλάχιστον μέρες πριν από την ημέρα που έχει ταχθεί για την συνέλευση, ο σύνδικος οφείλει να καταθέσει στον γραμματέα του πρωτοδικείου υπόμνημα σχετικό με την κατάσταση, τις διατυπώσεις που τηρήθηκαν, τις πράξεις που ενεργήθηκαν και την πιθανή έκβαση της εκκαθάρισης. Το περιεχόμενο αυτό είναι απαραίτητο για την επικύρωση του συμβιβασμού. Παράλληλα τα θέτει και ο έμπορος που πτώχευσε τις προτάσεις του για συμβιβασμό, δηλαδή τους όρους του γενικά, π.χ. την εξασφάλιση που προσφέρει για την ακριβή εκτέλεση των πληρωμών. Οι προτάσεις αυτές του οφειλέτη δεν επιτρέπεται να παραβιάζουν την θεμελιώδη αρχή της ίσης ικανοποίησης όλων των (ανέγγυων) πιστωτών.

Η μη κατάθεση των δύο αυτών εγγράφων, δηλαδή του υπομνήματος και των προτάσεων είναι λόγος ακυρότητας του συμβιβασμού που επιτεύχθηκε.

Στην συνέλευση συμμετέχουν:

- Οι πτωχευτικοί πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις υποβλήθηκαν στη διαδικασία της επαλήθευσης και είτε έγιναν δεκτές και βεβαιώθηκαν με όρκο χωρίς να αμφισβητηθούν, είτε αμφισβητήθηκαν μεν αλλά έγιναν δεκτές οριστικά ή προσωρινά,
- Ο σύνδικος
- Ο εισηγητής δικαστής, που προεδρεύει της συνέλευσης.

Ορισμένοι πιστωτές δεν έχουν δικαίωμα ψήφου στην συνέλευση και αυτοί είναι η σύζυγος του εμπόρου, οι γονείς του και οι μέχρι τετάρτου βαθμού συγγενείς του ίδιου αλλά και της συζύγου του. Επίσης οι ενέγγυοι και αυτοί που έχουν ειδικό προνόμιο πιστωτές, εκτός αν δηλώσουν ή αφήσουν να εννοηθεί ότι παραιτούνται από τις ασφάλειες που υπάρχουν υπέρ των πιστωτών τους.

Ο εισηγητής δικαστής συντάσσει διά μέσου του γραμματέα έκθεμα σχετικά με τον συμβιβασμό, είτε αυτός επιτεύχθηκε είτε απέτυχε.

Για να έχει έννομα αποτελέσματα ο πτωχευτικός συμβιβασμός που καταρτίστηκε χρειάζεται επικύρωση από το πρωτοδικείο της πτώχευσης. Για την επικύρωση οφείλει ο εισηγητής να υποβάλει γραπτή έκθεση σχετικά με τον χαρακτήρα της πτώχευσης και το παραδεκτό ή μη του συμβιβασμού. Το δικαστήριο ερευνά τόσο την νόμιμη κατάρτιση του συμβιβασμού, όσο και το αν γενικά αυτός αρμόζει.

ii Άρνηση επικύρωσης του συμβιβασμού

Ο νόμος αναφέρει σειρά λόγων, για τους οποίους μπορεί το δικαστήριο να ακυρώσει τον συμβιβασμό. Οι λόγοι αυτοί αναφέρονται στο άρθρο 609 Ε.Κ. και είναι οι ακόλουθοι:

- Μη τήρηση των διατάξεων του νόμου που αναπτύχθηκαν. Το ότι λόγοι δημοσίου συμφέροντος αντίκεινται στον συμβιβασμό π.χ. προγενέστερες

ποινικές καταδίκες του εμπόρου ή σπάταλη ζωή, διαγωγή που προσκρούει στα χρηστά ήθη.

- Το ότι ο συμβιβασμός είναι αντίθετος με το συμφέρον των πιστωτών, π.χ. οι εξασφαλίσεις που παρέχει είναι ασήμαντες.
- Η μη νόμιμη τήρηση των υποχρεωτικών εμπορικών του βιβλίων.
- Η μη κατάθεση του ισολογισμού του.
- Η μη εμφάνισή του όταν ζητείται από τον σύνδικο.

Θα ήταν δυνατό να λεχθεί ότι ο πτωχευτικός συμβιβασμός αποτελεί νόμο, τον οποίο είναι υποχρεωμένοι να τηρήσουν όλοι οι ανέγγυοι πιστωτές, καθώς και ο ίδιος ο έμπορος, με την επιφύλαξη βέβαια της ενδεχόμενης μεταγενέστερης ακύρωσης και διάρρηξης του συμβιβασμού που επικυρώθηκε.

Αντίθετα στον νόμο αυτό δεν υπόκεινται οι ενέγγυοι πιστωτές (εκτός βέβαια αν παραιτήθηκαν από το ενέγγυό τους), οι πιστωτές της ομάδας, που έγιναν πιστωτές μετά την επικύρωση του συμβιβασμού, καθώς επίσης και οι πιστωτές των πιστώσεων που απορρίφθηκαν κατά την εξέλεξη ή που υπόκεινται σε πτώχευση και ανάκληση. Όλοι αυτοί οι πιστωτές έχουν το δικαίωμα να στραφούν εναντίον του μόνο μετά την από μέρους του εκπλήρωση των όρων του συμβιβασμού, επειδή οι πιστώσεις τους δεν θεωρούνται ότι υπάρχουν όσον αφορά την ομάδα.

Σχεδόν σε κάθε συμβιβασμό οι πτωχευτικοί πιστωτές παίρνουν συμβιβαστικά μέρος μόνο από τις πιστώσεις τους. Μετά την τελεσίδικη επικύρωση του συμβιβασμού ο έμπορος αναλαμβάνει την διοίκηση της πτωχευτικής του περιουσίας, ενώ κάθε ένας από τους πιστωτές ανακτά το δικαίωμα της ατομικής καταδίωξης σε όλη την περιουσία του, εφόσον αυτός δεν εκπληρώνει τους όρους του συμβιβασμού.

Τέλος, παύει και η αρμοδιότητα του πτωχευτικού δικαστηρίου που παραμένει απλά και μόνο για την εκδίκαση αιτήσεων ακύρωσης ή διάρρηξης του συμβιβασμού.

β. Ο συμβιβασμός “επί εγκαταλείπει της περιουσίας”

Πρόκειται για θεσμό ο οποίος ελάχιστα χρησιμοποιείται στην πράξη και κατά τον οποίο ο έμπορος προτείνει στους πιστωτές του την εγκατάλειψη σ’ αυτούς όλης ή μέρους της πτωχευτικής του περιουσίας. Η συνέλευση που συγκαλείτε με τον σκοπό αυτό συνεδριάζει και αποφασίζει με τους ίδιους όρους όπως και όταν πρόκειται για απλό πτωχευτικό συμβιβασμό. Ο συμβιβασμός “επί εγκαταλείπει της περιουσίας” επιφέρει τα αποτελέσματα των υπόλοιπων συμβιβασμών και υπόκειται σε ακύρωση και σε διάρρηξη για τους ίδιους λόγους.

8.1.γ Ο δυνητικός συμβιβασμός κατά το στάδιο της ένωσης των πιστωτών

Όπως είπαμε, ο νόμος καθορίζει ότι πριν από την κήρυξη της ένωσης των πιστωτών, γίνεται υποχρεωτικά και σε κάθε πτώχευση, απόπειρα για κατάρτιση πτωχευτικού συμβιβασμού είτε απλού είτε με εγκατάλειψη της περιουσίας.

Εκτός από αυτόν όμως είναι δυνατόν, αλλά όχι πλέον υποχρεωτικό, να πραγματοποιηθεί πτωχευτικός συμβιβασμός και μετά την κήρυξη της ένωσης των πιστωτών μετά από αίτηση του εμπόρου προς τον εισηγητή.

Η ευχέρεια αυτή παρέχει τόσο την δυνατότητα για επιεική μεταχείριση του εμπόρου, έστω και στο τελικό αυτό στάδιο όσο και αποφυγής της νέας επιβάρυνσης της πτωχευτικής περιουσίας με την συνέχιση της διαδικασίας της ένωσης των πιστωτών.

8.2 Η Ανατροπή του συμβιβασμού

Παρά το γεγονός ότι ο πτωχευτικός συμβιβασμός επικυρώθηκε με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, είναι δυνατόν να ανατραπεί

α) με ακύρωση,

β) με διάρρηξη,

γ) με κήρυξη του εμπόρου που συμβιβάστηκε σε νέα κατάσταση πτώχευσης. Ειδικότερα:

8.2.α Ακύρωση

Ακύρωση επέρχεται όταν:

- ο έμπορος καταδικασθεί μεταγενέστερα για δόλια χρεοκοπία, οπότε επέρχεται αυτοδίκαια.
- υπήρξε δόλος από την πλευρά του εμπόρου, που ανακαλύφθηκε μετά την επικύρωση του συμβιβασμού, με τον σκοπό της απόκρυψης της ενεργητικής περιουσίας ή εξόγκωσης της παθητικής. Στην περίπτωση αυτή ο συμβιβασμός ακυρώνεται με δικαστική απόφαση.

8.2.β Διάρρηξη

Διάρρηξη επέρχεται μόνο με δικαστική απόφαση και ποτέ αυτοδίκαια. Ζητείται όταν έμπορος δεν εκπληρώσει τους όρους του συμβιβασμού. Διακρίνεται σε:

- Ατομική, την οποία ζητά οποιοσδήποτε από τους πιστωτές, που δεσμεύονται από τους όρους του συμβιβασμού, εφ' όσον δεν ικανοποιηθεί.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να μην έχει λάβει καθόλου ή έστω μερικά τις δόσεις που καθορίστηκαν γι' αυτόν. Ως αποτέλεσμα έχει όχι την πτώχευση του εμπόρου που συμβιβάστηκε, αλλά μόνον την αποδέσμευση του δανειστή που την πέτυχε.

- Γενική για την οποία απαιτείται απόφαση της πλειοψηφίας των πιστωτών και προϋποθέτει βέβαια την μη εκπλήρωση των όρων του συμβιβασμού. Αποτέλεσμα της γενικής διάρρηξης είναι η αναβίωση της πτώχευσης που περατώθηκε με τον συμβιβασμό. Η αναβίωση της πτώχευσης, ως έννοια, δεν συμπίπτει απόλυτα με δεύτερη πτώχευση. Δεν απαιτείται δηλαδή νέα κήρυξη σε πτώχευση και ο έμπορος που συμβιβάστηκε δεν είναι δυνατόν να διωχτεί για απλή χρεοκοπία επειδή κηρύχθηκε πάλι σε πτώχευση. Από την αναβίωση, ο έμπορος πλήττεται και πάλι με τις γνωστές στερήσεις,

ενώ οι πιστωτές του στερούνται πάλι το δικαίωμα της ατομικής καταδίωξης του.

8.2.γ Κήρυξη της πτώχευσης

Αυτό συμβαίνει όταν ο έμπορος που πτώχευσε αφού συμβιβάσθηκε, αποκαταστάθηκε και απόκτησε πάλι την εμπορική ιδιότητα, περιήλθε πάλι σε κατάσταση παύσης πληρωμών, και τελικά κηρύχθηκε σε νέα πτώχευση. Αποτέλεσμα είναι η ανατροπή του πτωχευτικού συμβιβασμού λόγω του γεγονότος ότι ο έμπορος δεν έχει την δυνατότητα να εκπληρώσει τους όρους που επέβαλε ο συμβιβασμός αυτός

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ

9.1. Γενικά για την ένωση

Εφόσον δεν γίνει δυνατός ο συμβιβασμός, επέρχεται αυτόματα η ένωση των πιστωτών, οι οποίοι καλούνται από τον εισηγητή σε συνεδρίαση για να εκφράσουν τη γνώμη τους αρχικά με την διατήρηση ή αντικατάσταση του συνδίκου.

Ως ένωση πιστωτών εννοεί ο νόμος την συνέχιση της νομικής οργάνωσης των ‘εντός της ομάδος’ πτωχευτικών πιστωτών, η οποία μετά την αποτυχία του πτωχευτικού συμβιβασμού, προβαίνει στην χρηματοποίηση του ενεργητικού της πτωχευτικής περιουσίας και στην μεταξύ αυτών διανομή της, αναλογικά, αφού βέβαια προηγούμενα εξοφληθούν οι πιστωτές της ομάδας.

Η ένωση των πιστωτών είναι η σκληρότερη λύση που μπορεί να έχει η πτώχευση, διότι οδηγεί στην ολοκλήρωση της πτωχευτικής απαλλοτρίωσης και όχι στην παύση όπως ο συμβιβασμός. Για να την μετριάσει ο νομοθέτης προέβλεψε την δυνατότητα χορήγησης ενός χρηματικού βοηθήματος στον έμπορο και την οικογένειά του από το ενεργητικό της πτώχευσης. Επί πλέον επέτρεψε την κατάρτιση πτωχευτικού συμβιβασμού και μετά την επέλευση της ένωσης.

9.1.α Περιπτώσεις επέλευσης της ένωσης

Ο νόμος καθορίζει ότι αν δεν κατορθωθεί συμβιβασμός, οι πιστωτές βρίσκονται αυτοδίκαια σε κατάσταση ένωσης.

Ειδικότερα:

1. Αν απέτυχε η απόπειρα για κατάρτιση πτωχευτικού συμβιβασμού.

2. Όταν, πράγμα που συμβαίνει, έμπορος που πτώχευσε δεν υποβάλει προτάσεις για συμβιβασμό.
3. Όταν ο συμβιβασμός είναι αδύνατος εξαιτίας καταδίκης του εμπόρου σε δόλια χρεοκοπία.
4. Όταν το δικαστήριο αποποιήθηκε τελεσίδικα την επικύρωση του συμβιβασμού.
5. Όταν ο συμβιβασμός είναι αυτοδίκαια άκυρος ή ακυρώθηκε από το δικαστήριο ή γενικά διαρρήχθηκε από το δικαστήριο.

9.1.β Οργάνωση της ένωσης

Εφόσον κατά την συνεδρίαση των πιστωτών δεν κατορθώθηκε ο συμβιβασμός, ο εισηγητής λαμβάνει την γνώμη τους τόσο για την διαχείριση όσο και για την διατήρηση ή αντικατάσταση του συνδίκου. Στην ψηφοφορία αυτή συμμετέχουν και οι προνομιούχοι, οι ενυπόθηκοι και οι επ' ενέχυρο πιστωτές. Εφόσον ο σύνδικος δεν διατηρηθεί, οφείλει να λογοδοτήσει χωρίς καθυστέρηση προς τον νέο σύνδικο. Κατά την πρώτη συνέλευση μετά την ένωση οι πιστωτές ερωτώνται αν πρέπει να χορηγηθεί χρηματικό βοήθημα στον έμπορο, και στην οικογένειά του, από το ενεργητικό της πτώχευσης. Εφόσον η πλειοψηφία τους αποφανθεί καταφατικά ο εισηγητής δικαστής καθορίζει το ποσό του βοηθήματος.

9.2 Οι εργασίες της πτώχευσης κατά το στάδιο της ένωσης

9.2.α Εκκαθάριση του ενεργητικού

i. Διαδικασία.

Κατά το στάδιο της ένωσης ο σύνδικος, εκπροσωπώντας την ομάδα των πιστωτών, επιφορτίζεται να πραγματοποιήσει την εκκαθάριση δηλαδή, όπως προαναφέρθηκε, την χρηματοποίηση ολόκληρου του πτωχευτικού ενεργητικού, που υπάρχει από την ένωση των πιστωτών μέχρι το τέλος της πτώχευσης και τη διανομή του προϊόντος της εκκαθάρισης αναλογικά και φυσικά την εξόφληση

των πιστωτών της ομάδας. Για τον σκοπό αυτό ο σύνδικος προβαίνει στις εξής ενέργειες.

1. Στην εκποίηση των ακινήτων της πτώχευσης που επιβάλλεται από την ανάγκη χρηματοποίησης της πτωχευτικής περιουσίας. Στο στάδιο αυτό της ένωσης εκποιούνται όλα τα ακίνητα, ελεύθερα ή υποθηκευμένα, με την προϋπόθεση ότι δεν άρχισε ήδη αναγκαστική εκποίηση πριν από την ένωση των πιστωτών και με την επιφύλαξη των προνομιακών διατάξεων του νόμου υπέρ του Δημοσίου.

Για τον σκοπό αυτό ο σύνδικος, και μόνον αυτός, προβαίνει στην ενέργεια της εκποίησης μέσα σε οκτώ ημέρες από την έναρξη του σταδίου της ένωσης των πιστωτών και μετά από άδεια του εισηγητή με την επιφύλαξη των διατυπώσεων, που διαγράφονται από τον νόμο σχετικά με την εκποίηση της ακίνητης περιουσίας των ανηλίκων. Η παραμέληση πάντως της οκταήμερης προθεσμίας δεν συνεπάγεται την ακυρότητα της περαιτέρω εκποίησης. Κατά την χορήγηση της άδειας ο εισηγητής δεν είναι υποχρεωμένος να κλητεύσει ή να ακούσει τον έμπορο που πτώχευσε ή να ζητήσει την συναίνεσή του.

Η εκποίηση γίνεται όχι με βάση τις διατάξεις σχετικά με την αναγκαστική εκτέλεση, αλλά τις διατάξεις που καθορίζουν τα σχετικά με την εκποίηση της ακίνητης περιουσίας των ανηλίκων. Δηλαδή απαιτείται άδεια του δικαστηρίου, η οποία παρέχεται μόνο για λόγους έκτακτης ανάγκης.

2. Στην εκποίηση των κινητών. Η εκποίηση αυτή κατά την διάρκεια της ένωσης γίνεται από το σύνδικο με δημόσιο πλειστηριασμό, με την επιτήρηση του εισηγητή χωρίς πρόσκληση του εμπόρου που πτώχευσε. Βέβαια οι δανειστές που έχουν δικαίωμα ενεχύρου μπορούν να προχωρήσουν στην πώληση του πράγματος ή να προκαλέσουν την πώλησή του κάτω από τους περιορισμούς του άρθρ. 1237 Α.Κ. Αυτά ισχύουν όταν πρόκειται για ‘κεχωρισμένη εκποίηση’. Εκτός όμως από αυτή ο νόμος επιτρέπει και την ‘εν ομάδα’ δηλαδή την κατ’ αποκοπή, συνολική ή τμηματική εκποίηση των

υπόλοιπων κινητών και των απαιτήσεων του εμπόρου εναντίον τρίτων που δεν έχουν εισπραχθεί.

Η εκποίηση αυτή γίνεται με τη φροντίδα του συνδίκου μετά από άδεια του δικαστηρίου της πτώχευσης και μετά προηγούμενη νόμιμη κλήτευση του εμπόρου.

3. Στην προσωρινή εξακολούθηση της εμπορίας του εμπόρου που πτώχευσε, που πραγματοποιείται μετά από απόφαση της συνέλευσης των πιστωτών “εν τη ενώσει”, η οποία και καθορίζει την διάρκεια και την έκταση των έργων του καθώς και το ποσό που ο σύνδικος μπορεί να φυλάξει για να επαρκέσει στα έξοδα της εμπορίας.

Ο νόμος υπάγει σε ιδιαίτερα αυστηρούς όρους την άσκηση της εμπορίας κατά το στάδιο της ένωσης των πιστωτών και προβλέπει αυστηρές συνέπειες και για τους πιστωτές που επέτρεψαν την εξακολούθηση της εμπορίας από τον σύνδικο, εφόσον ο σύνδικος κατά την διαχείριση αυτή αποδεχθεί υποχρεώσεις που υπερβαίνουν το ενεργητικό της ένωσης

Η αντιμετώπιση αυτή από τον νόμο αιτιολογείται από το γεγονός ότι η εξακολούθηση της εμπορίας κατά το στάδιο αυτό παρεμποδίζεται και καθυστερεί την πραγματοποίηση του σκοπού που επιδιώκει η ένωση σύμφωνα με τον νόμο δηλαδή την άμεση διεξαγωγή και αποπεράτωση της εκκαθάρισης της πτωχευτικής περιουσίας.

ii. Υποχρεώσεις του συνδίκου.

Ο σύνδικος της ένωσης, ακριβώς όπως και του σταδίου που προηγείται της ένωσης, είναι υποχρεωμένος να καταθέσει για λογαριασμό της πτώχευσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή στο Ταμείο της Εθνικής ή Ιονικής Τράπεζας, τα χρήματα που αποκτά από τις πωλήσεις και τις εισπράξεις. Επιπλέον υποχρεούται να παραδίδει κάθε μήνα στον εισηγητή δικαστή έκθεση σχετικά με την κατάσταση της πτώχευσης και των χρημάτων που υπάρχουν στο ταμείο.

9.2.β Χρηματικές διανομές και κατάταξη των πιστωτών (Εκκαθάριση του παθητικού)

Η χρησιμοποίηση του ενεργητικού κατά το στάδιο της ένωσης καταλήγει στην διανομή του προς τους πιστωτές μετά την αφαίρεση των εξής ποσών.

- Των δικαστικών εξόδων καθώς και των εξόδων και καταβολών που έγιναν για χάρη της διοίκησης της πτώχευσης.
- Των βοηθημάτων που δόθηκαν προς τον έμπορο και την σύζυγό του.
- Των ποσών που πληρώθηκαν στους πιστωτές, που είχαν προνόμια στα κινητά αυτά.
- Επίσης, ο νόμος καθορίζει ορισμένες κατηγορίες μερισμάτων που ο σύνδικος οφείλει να φυλάξει κατά την ενέργεια της διανομής μερίσματος και που παραμένουν στο ταμείο της πτωχευτικής κατάθεσης, όπως π.χ. τις πιστώσεις των πιστωτών που κατοικούν έξω από το κράτος και που αναφέρονται στον ισολογισμό. Για την διανομή της πτωχευτικής περιουσίας, οι πιστωτές κατατάσσονται κατ' αρχή, σύμμετρα, εκτός βέβαια από εκείνους που ικανοποιούνται στο ακέραιο και κατά προτίμηση, επειδή είναι ενέγγυοι ή πιστωτές της ομάδας.

9.3 Περάτωση και αποτελέσματα της ένωσης

Όταν περατωθεί η εκκαθάριση της πτώχευσης, ο εισηγητής συγκαλεί τους πιστωτές στους οποίους ο σύνδικος λογοδοτεί για την διαχείρισή του με την παρουσία του εμπόρου που πτώχευσε.

Κατά τη συνέλευση αυτή οι πιστωτές γνωμοδοτούν αν ο έμπορος είναι συγγνωστός, δηλαδή αν απαλλάσσεται ως προς τους πιστωτές της πτώχευσης του από την προσωπική κράτηση, που μετά την παύση θα ήταν δυνατόν να επιδιώξει πιστωτής του από εμπορικό χρέος, που θα τον καταδίωκε ατομικά. Συντάσσεται και έκθεση στην οποία κάθε πιστωτής, καθώς επίσης και ο έμπορος που πτώχευσε έχουν τη δυνατότητα να καταχωρίσουν τις

παρατηρήσεις τους. Κατόπιν ο εισηγητής υποβάλλει στο δικαστήριο τη γνώμη των πιστωτών σχετικά με το αν είναι συγγνωστός ή όχι, καθώς και την έκθεση για τον χαρακτήρα και τις περιστάσεις της πτώχευσης. Το δικαστήριο αποφασίζει με ελεύθερη κρίση, δεν μπορεί όμως να κηρύξει συγγνωστό τον δόλιο χρεοκόπο, αυτόν δηλαδή που καταδικάστηκε για κλοπή, πλαστογραφία, απάτη ή υπεξαίρεση, καθώς επίσης και τον θεματοφύλακα, τον επίτροπο, τον διαχειριστή ή άλλο υπόλογο, εφόσον δεν δώσουν λόγο της διαχείρισής τους ή δεν εξοφλήσουν την οφειλή. Όταν διαλυθεί η συνέλευση, η ένωση παύει αυτοδίκαια, δηλαδή δεν απαιτείται δικαστική απόφαση για να κηρύξει την πτώχευση που έχει περατωθεί με την διάλυση.

Αν ο έμπορος δεν κηρυχθεί συγγνωστός, όταν λυθεί η πτώχευση οι πτωχευτικοί δανειστές ανακτούν το δικαίωμα να ασκήσουν τις ατομικές τους αγωγές κατά του προσώπου και της περιουσίας του εμπόρου που πτώχευσε, εφόσον δεν ικανοποιήθηκαν τελείως.

Εάν όμως κηρυχθεί συγγνωστός, απαλλάσσεται από την προσωπική κράτηση ως προς τους πιστωτές της πτώχευσής του, οι οποίοι μπορούν να επιληφθούν μόνο της περιουσίας του, εκτός βέβαια από τις εξαιρέσεις για τις οποίες προνοούν ειδικοί νόμοι. Τόσο στην πρώτη όσο και στην δεύτερη περίπτωση οι πιστωτές έχουν δικαίωμα να επιληφθούν κάθε περιουσιακού στοιχείου, είτε τούτο αποκτήθηκε από τον έμπορο μετά την λύση της ένωσης είτε ανήκε στην μεταπτωχευτική περιουσία και πριν από την λύση της ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΟΥ ΠΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΕ

Τα αποτελέσματα της πτώχευσης που αναφέρονται στο πρόσωπο του εμπόρου που πτώχευσε παύουν με την αποκατάστασή του, η οποία απαλείφει το ηθικό στίγμα που αποτελεί η πτώχευση για τον έμπορο. Η αποκατάστασή του κηρύσσεται με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, αν συντρέχει η μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Πέρασε δεκαετία από την κήρυξη της πτώχευσης. Η προθεσμία αυτή είναι ανεξάρτητη από το αν οι εργασίες της πτώχευσης συνεχίζονται.
- Έγινε πτωχευτικός συμβιβασμός που επικυρώθηκε τελεσίδικα. Η πτωχευτική αποκατάσταση απαγορεύεται αν ο έμπορος καταδικάστηκε για δόλια χρεοκοπία, εκτός αν επήλθε ποινική του αποκατάσταση. Αν καταδικάστηκε για απλή χρεοκοπία το δικαστήριο μπορεί κατά την κρίση του να δεχθεί ή να απορρίψει την αίτηση για αποκατάσταση. Η αίτηση για αποκατάσταση υποβάλλεται από τον έμπορο και αν αυτός πέθανε, από τους κληρονόμους του.

Αν ο έμπορος καταδικασθεί μεταγενέστερα για δόλια χρεοκοπία ή αποκατάσταση ανατρέπεται αυτοδίκαια. Είναι επίσης δυνατό να ανατραπεί αν καταδικάστηκε για απλή χρεοκοπία, στην περίπτωση όμως αυτή όχι αυτοδίκαια αλλά με δικαστική απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΔΙΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

11.1 Λύση εταιρείας λόγω μείωσης της καθαρής περιουσίας

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47 του Κ.Ν. 2190/20, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει Γενική Συνέλευση μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη λήξη της χρήσης για να αποφασίσει τη λύση ή την υιοθέτηση άλλου μέτρου, όπως τη μείωση του Μετοχικού Κεφαλαίου με ισόποση ελάττωση των ζημιών ή τη μετατροπή ή συγχώνευση ή την αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου κ.λπ., όταν το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά προκύπτουν από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης, γίνει κατώτερο από το μισό (1/2) του μετοχικού της κεφαλαίου.

Εάν το Διοικητικό Συμβούλιο δεν συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση μέσα στην παραπάνω προθεσμία, εφαρμόζεται η ποινική κύρωση που προβλέπεται από την περίπτωση δ του άρθρου 57 του Κ.Ν. 2190/20.

Σχετικώς με την απαρτία της Γενικής Συνελεύσεως που απαιτείται για τη λήψη σχετικής απόφασης επί του παραπάνω θέματος, πιστεύεται ότι θα πρέπει να υπάρχει η εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία της παρ. 3 και 4 του άρθρου 29 και της παρ. 2 του άρθρου 31 του Κ.Ν. 2190/20, καθότι στην περίπτωση λήψης απόφασης διάλυσης απαιτείται πραγματικά η εν λόγω απαρτία και πλειοψηφία..

11.2 Λύση Αν. Εταιρείας

Λόγοι διάλυσης Α.Ε

- Μετά από απόφαση της Γ.Σ των μετόχων με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.
- Μετά από παρέλευση του χρόνου για τον οποίο συστήθηκε η Α.Ε.

- Πτώχευση της Α.Ε
- Αν κατά την σύσταση δεν καταβλήθηκε το Μ.Κ του καταστατικού.
- Αν τα ίδια κεφάλαια είναι μικρότερα του 1/10 του Μ.Κ
- Αν δεν αύξησε το Μ.Κ όπως ορίζει ο νόμος

Αναλυτικότερα:

α. Η εταιρεία λύεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47α του Κ.Ν. 2190/20, μετά την πάροδο του χρόνου διάρκειας αυτής που ορίζεται στο καταστατικό, και περνά αμέσως στην εκκαθάριση ενώ δεν χρειάζεται νέα δημοσιότητα που προβλέπεται από το άρθρο 7β του Κ.Ν. 2190/20, καθότι υπάρχει η σχετική καταχώρηση στο Μ.Α.Ε. από την ίδρυση ή την τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας.

β. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία της παραγρ.3 του άρθρου 29 και της παρ. 2 του άρθρου 31 του Κ.Ν. 2190/20, με τη διαφορά ότι, η απόφαση της καταστατικής αυτής Γενικής Συνέλευσης πρέπει να καταχωρηθεί στο Μ.Α.Ε. μετά της εγκριτικής απόφασης της Διοίκησης (Νομάρχου ή υπουργού Εμπορίου) για να έχουμε τη λύση αυτής.

γ. Σε περίπτωση πτώχευσης. Στην περίπτωση αυτή, η λύση επέρχεται από την έκδοση της πτωχευτικής απόφασης. Σύμφωνα δε με την απόφαση του υπ. Εμπορίου Κ3-4114/22.12.1986, στο Μ.Α.Ε. σημειώνεται σε ιδιαίτερη στήλη η ένδειξη ότι, η εταιρεία κηρύχθηκε σε πτώχευση και ότι ο σύνδικος υποχρεούται να ενημερώσει την αρμόδια υπηρεσία του Μ.Α.Ε. σε 15 ημέρες από την κήρυξή της σε πτώχευση, οπότε η υπηρεσία αυτή φροντίζει πλέον να ενημερώνεται για την πορεία της πτωχευτικής διαδικασίας.

δ. Σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας σύστασης της εταιρείας, σύμφωνα με τα άρθρα 48 και 48α του ΚΝ. 2190/20, οπότε στην περίπτωση αυτή η εταιρεία λύεται από την καταχώρηση της σχετικής απόφασης της διοίκησης στο Μ.Α.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 7β παρ. 11 του ΚΝ. 2190/20.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48 του ΚΝ. 2190/20, ανάκληση της αδείας σύστασης της εταιρείας έχουμε: α) Αν δεν καταβληθεί όλο ή εν μέρει, το οριζόμενο κατά τη σύσταση, καταβλητέο Μετοχικό Κεφάλαιο, β) Αν επί καταδίκης σε φυλάκιση για πράξη που αφορά τη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων, μέλους του Δ.Σ, διευθυντή ή άλλου οποιουδήποτε άλλου εντεταγμένου προσώπου, η εταιρεία δεν απομάκρυνε αυτόν από τη διοίκηση ή τη διεύθυνση αυτής, γ) Αν το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας κατά τη σύνταξη του Ισολογισμού είναι μικρότερο του 1/10 του Μετοχικού Κεφαλαίου)

Για παράδειγμα, αναφέρεται η περίπτωση ότι η (X) Α.Ε. είχε την 31/12/95 Μετοχικό Κεφάλαιο 80 εκατ. δρχ. και ίδια κεφάλαια (Καθ. θέση) 7,8 εκατ., στην περίπτωση αυτή χωρεί ανάκληση της αδείας, σύμφωνα με το άρθ. 48, ενώ αν τα ίδια κεφάλαια ήταν 8,1 εκατ, τότε θα είχαμε εφαρμογή του άρθρου 47 του ΚΝ. 2190/20. Ενώ με βάση τις διατάξεις του άρθρου 48α του Κ.Ν. 2190/20, μπορεί να ανακληθεί η άδεια σύστασης με απόφαση του υπ. Εμπορίου μετά από σύμφωνη γνώμη της γνωμοδοτικής επιτροπής των Ανωνύμων Εταιρειών και τη δημοσίευση αυτής στο Φ.Ε.Κ., αν δεν υποβληθούν τρεις (3) τουλάχιστον εγκεκριμένοι από τις Γενικές Συνελεύσεις Ισολογισμοί.

Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 47 του ΚΝ. 2190/20, εάν η εταιρεία λύθηκε λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας ή με απόφαση της Γεν. Συνέλευσης ή εάν μετά την πτώχευση και επήλθε συμβιβασμός ή αποκατάσταση, μπορεί να αναβιώσει με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3 και 31 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20, εφόσον δεν άρχισε η διανομή της εταιρικής περιουσίας, ενώ αν η εταιρεία λύθηκε λόγω ανάκλησης της αδείας σύστασης, η αναβίωσή της αποκλείεται, εκτός εάν έχουμε ανάκληση της ανακλητικής αδείας της διοικητικής αρχής.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι, εάν η λύση της εταιρείας επήλθε: α) Λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειάς της, β) Με απόφαση της Γεν. Συνέλευσης, οπότε

στην περίπτωση αυτή έχουμε σύντμηση του χρόνου διάρκειας και κατ' επέκταση λήξη αυτής, και γ) Με την πτώχευση, ενώ μετά από αυτή επήλθε συμβιβασμός ή αποκατάσταση και κατά την περίοδο από την πτώχευση μέχρι τον συμβιβασμό παρήλθε ο χρόνος διάρκειας της εταιρείας, τότε η αναβίωση επέρχεται όπως και παραπάνω αναφέρθηκε, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία και με παράλληλη τροποποίηση του καταστατικού στις δύο πρώτες περιπτώσεις της λύσης της εταιρείας, καθότι είχε προηγηθεί η τροποποίηση του σχετικού με τη διάρκεια της εταιρείας άρθρου και μάλιστα μετά από απόφαση της διοίκησης που υπόκειται σε δημοσιότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7β του ΚΝ. 2190/20.

11.3 Εκκαθάριση και διορισμός εκκαθαριστών

Αφού λυθεί η εταιρεία για οποιαδήποτε αιτία εκτός από την πτώχευση, η εταιρεία τίθεται σε εκκαθάριση.

- Για την εκκαθάριση η Γ.Σ των μετόχων, ορίζει εκκαθαριστές που διενεργούν απογραφή και υποχρεούνται να συντάξουν ισολογισμό.
- Στη διάρκεια της εκκαθάρισης η Γ.Σ διατηρεί τα δικαιώματα της και εγκρίνει τους λογαριασμούς της εκκαθάρισης όπως και την απογραφή και τον ισολογισμό.
- Η επωνυμία της εταιρείας κατά την εκκαθάριση συμπληρώνεται με την φράση 'υπό εκκαθάριση'.

Αναλυτικότερα:

Οι εκκαθαριστές διορίζονται για να ενεργήσουν την απογραφή έναρξης, τη σύνταξη του σχετικού Ισολογισμού, την καταχώρηση αυτού στο Μ.Α.Ε. και τη δημοσίευσή του σύμφωνα με το άρθ. 7β του ΚΝ. 2190/20, στις εφημερίδες καθώς και στο Φ.Ε.Κ. (Τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.), όπως αυτά προβλέπονται από το άρθρο 49 του ΚΝ. 2190/20.

Οι εκκαθαριστές επιλέγονται κατ' αρχήν από τη Γενική Συνέλευση, αλλά μπορεί να ορισθούν από το καταστατικό ή να διορισθούν από τη Διοίκηση όταν έχουμε ανάκληση της αδειας λόγω μη υποβολής τριών Ισολογισμών και σε περίπτωση αδυναμίας εκλογής από τη Γ.Σ. λόγω ισοδύναμων ομάδων (50% η κάθε μία) να διορισθούν από το δικαστήριο (άρθ. 69 Α.Κ. και 786 Κ.Π.Δ.). Ο διορισμός των εκκαθαριστών πρέπει να υποβληθεί σε δημοσιότητα σύμφωνα με το άρθρο 7α του Κ.Ν. 2190/20.

Επίσης, η υπό διάλυση ή εκκαθάριση εταιρεία, υποχρεούται να δημοσιεύει, πέραν από τα στοιχεία των εκκαθαριστών, την έδρα και τη διεύθυνση των γραφείων της, καθώς και κάθε σχετική αλλαγή, σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη του Κ.Ν. 2190/20. Ενώ παράλληλα με τις διατάξεις του άρθρου 49 του Κ.Ν. 2190/20, ρυθμίζονται τα θέματα του τρόπου της εκκαθάρισης, της έγκρισης από τη Γ.Σ. των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων καθώς και για την υποχρέωση που έχουν οι εκκαθαριστές κατά το πέρας της εκκαθάρισης.

Εξάλλου, όπως συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 1,48, 48α και 49 του Ν. 2190/1920 και 65, 67, 72, 73 και 74 Α.Κ. η Α.Ε. (που αποτελεί νομικό πρόσωπο), λύεται με τη διοικητική ανάκληση της άδειας συστάσεως της. Από τότε βρίσκεται στο στάδιο της εκκαθάρισεως, μέχρι δε να τελειώσει το στάδιο αυτό, θεωρείται ότι υπάρχει το νομικό της πρόσωπο, διοικούμενο από τους εκκαθαριστές που διορίζονται είτε από τη Γ.Σ. είτε από τον υπουργό Εμπορίου και την εκπροσωπούν δικαστικώς και εξωδίκως. Με τα δεδομένα αυτά, εάν στο όνομα τέτοιας - σε εκκαθάριση - εταιρείας, ενεργηθούν διαδικαστικές πράξεις, όχι από εκκαθαριστές αλλά από άλλα πρόσωπα, δημιουργείται ακυρότητα, αφού λείπει η διαδικαστική προϋπόθεση που προαναφέρθηκε (Α.Π. 609/1985 Δ/νη 27.78).

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 7, του Π.Δ. 409/1986 οι πράξεις διορισμού εκκαθαριστών Α.Ε. καθώς και των προσώπων που έχουν την εξουσία εκπροσωπήσεώς της, υποβάλλονται σε δημοσιότητα, η οποία πραγματοποιείται

με την κατακύρωσή της στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, που τηρείται από την υπηρεσία του υπουργείου Εμπορίου της Νομαρχίας της έδρας της εταιρείας και με τη δημοσίευση της ανακοινώσεως για την καταχώρηση αυτής στο οικείο τεύχος της Φ.Ε.Κ., το Δ.Σ. της εταιρείας είναι υπεύθυνο για την υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία των πράξεων για τις οποίες απαιτείται δημοσιότητα.

11.4. Υποδείγματα εγγράφων διάλυσης Α.Ε προ τη λήξη της

Σχετικώς με το Θέμα της διάλυσης Ανώνυμης Εταιρείας και μάλιστα προ της λήξης της, παρακάτω δίδονται ορισμένα υποδείγματα εγγράφων για περισσότερη ενημέρωση και διευκόλυνση κατά τη σύνταξή τους.

11.4.α Έγγραφο έναρξης εκκαθάρισης

Προκειμένου να ληφθεί σχετική απόφαση απαιτείται, κατά τα γνωστά, απόφαση του Δ.Σ., για σύγκληση έκτακτης Γ.Σ. με θέματα τη λύση της εταιρείας και διορισμό εκκαθαριστών, δημοσίευση της πρόσκλησης στον ημερήσιο οικονομικό και πολιτικό τύπο, καθώς και το Φ.Ε.Κ., απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης για τη λύση της εταιρείας και έναρξη εκκαθάρισης αυτής ως και διορισμού εκκαθαριστών και τέλος υποβολή των δικαιολογητικών αυτών στη Διοικητική αρχή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 7β του Κ.Ν. 2 190/20.

Τα σχετικά έγγραφα αναλυτικά έχουν ως εξής:

i. Πρακτικό Δ.Σ. σύγκληση έκτακτης Γ.Σ. για λύση της εταιρείας

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΤΗΣ «.....» Α.Ε. ΤΗΣ 29ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 199....

Στην Αθήνα, σήμερα την 29η Οκτωβρίου 199.....
ημέρα.....

Θέμα: [Πρόσκληση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης για την 26/11/1995]

Θέματα ημερήσιας διάταξης

1. Λύση της εταιρείας.
2. Διορισμός εκκαθαριστών.

Κατόπιν αυτού, το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από διαλογική συζήτηση, αποδέχεται ομόφωνα την πρόταση αυτή του κ.προέδρου και αποφασίζει παμψηφεί υπέρ αυτής.

Μη υπάρχοντος άλλου θέματος για συζήτηση ο πρόεδρος κηρύσσει τη λήξη της συνεδρίασης.

Ο Πρόεδρος

Τα μέλη

Ακριβές Αντίγραφο

Αθήνα 30/10/199....

Πρόεδρος του Δ.Σ.

ii. Πρόσκληση μετόχων σε Έκτακτη Γ.Σ. για λύση της εταιρείας και διορισμό εκκαθαριστών

«ΑΛΦΑ» Α.Ε.

ΑΡ.Μ.Α.Ε. .... /..... /..... /..... /...

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Σύμφωνα με το νόμο.....

.....

Θέματα ημερήσιας διάταξης

1. Λύση της εταιρείας
  2. Διορισμός εκκαθαριστών
- .....
- .....

Αθήνα 30/10/199....

Το Διοικητικό Συμβούλιο

iii. Πρακτικό Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης διάλυσης εταιρείας

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ

ΤΗΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

ΤΗΣ «ΑΛΦΑ» Α.Ε. ΤΗΣ 26ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1995

Στη Αθήνα σήμερα την 26η Νοεμβρίου 1995, ημέρα.....

.....

.....

Θέμα 1ο: Επί του θέματος αυτού λαβών το λόγο ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης πληροφορεί τα μέλη ότι η εταιρεία ουσιαστικά έχει διακόψει την επιχειρηματική της δραστηριότητα από τον Μάιο του τρέχοντος έτους και δεν υπάρχει προοπτική για την επανέναρξη των εργασιών της, κατόπιν αυτού προτείνει τη διάλυσή της, καθότι ο χρόνος της διάρκειας αυτής είναι πενήνταετής και λήγει την 30/12/1999.

Στη συνέχεια, η Γενική Συνέλευση μετά από διαλογική συζήτηση αποδέχεται ομόφωνα την πρόταση αυτή του κ. Προέδρου και αποφασίζει παμψηφεί τη λύση της εταιρείας και την έναρξη της εκκαθάρισης αυτής από την 1η Ιανουαρίου 1996.

Θέμα 2ο: Επί του δευτέρου θέματος αποφασίζεται ομόφωνα και παμψηφεί ο διορισμός των εκκαθαριστών των εξής:

1. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ του ΠΕΤΡ., έμπορος, κάτοικος Αθηνών, οδός....., γεννημένος στην Αθήνα, το έτος 1945, Αριθ. Δ.Τ, του Δ Παρ. Ασφαλείας Αθηνών και

2. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΤΑΞ..., οικονομολόγος, κάτοικος Αμαρουσίου Αττικής, οδός.... , γεννημένος στο Αγρίνιο Αιτ/νίας το έτος 1939, Αριθ. Δ.Τ , του ΙΓ' Παραρτ. Ασφαλείας Αθηνών.

Μη υπάρχοντος άλλου θέματος για συζήτηση λύεται η συνεδρίαση.

Ο Πρόεδρος

Ο Γραμματεύς

Ακριβές Αντίγραφο

Αθήνα 27/11/95

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

iv. Ανακοίνωση λύσης εταιρείας και διορισμός εκκαθαριστών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα 7-12-1995

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Αριθμ. Πρωτ.: 63850

2η Δ/ΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΠΡΟΣ: Το Εθνικό Τυπογραφείο

ΤΜΗΜΑ Β'

με συνημμένα

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 60

α) διπλ. 314567/95

Ταχ. Κωδ.: 105 64

β) τριπλ. 16288/95

Πληροφορίες: Δ. Ανδρέου

ΚΟΙΝ.: Α.Ε. «ΑΛΦΑ»

Τηλεφ.:

Πανεπιστημίου 59

105 64 Αθήνα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της απόφασης λύσης της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΑΛΦΑ» ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και ορισμού εκκαθαριστών.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ανακοινώνει ότι την 23/12/1995 καταχωρήθηκε στο οικείο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών η από 26/11/1995 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΑΛΦΑ» ΑΝΩΝΥΜΟΣ εμπορική εταιρεία και αριθμό μητρώου 12780/01/Β/90/1229, με την οποία αποφασίστηκε η λύση της εταιρείας και η θέση της σε εκκαθάριση από την 1η Ιανουαρίου 1996.

Με την ίδια απόφαση ορίσθηκαν εκκαθαριστές οι:

1. Γωργίου Χρησ. του Πέτρ., έμπορος, κάτοικος Αθηνών, οδός ..... γεννημένος το έτος.....,Α.Δ.Τ.....,του Δ Παραρ. Ασφαλ. Αθηνών.
2. Δημητρίου Νικ., του Ταξ., οικονομολόγος, κάτοικος Αμαρουσίου, οδός....., γεννημένος το έτος.....,Α.Δ.Τ.....του ΙΓ' Παραρ. Ασφαλ. Αθηνών.

Η διεύθυνση των γραφείων εκκαθάρισης είναι: Οδός Πανεπιστημίου 59, Αθήνα.

Με εντολή Νομάρχη Αθηνών

Ο Διευθυντής

11.4.β. Ισολογισμός έναρξης εκκαθάρισης

Μετά από την καταχώρηση των πρακτικών της Έκτακτης Γεν. Συνέλευσης στο Μ.Α.Ε., για τη λύση της εταιρείας και την έναρξη της εκκαθάρισης από 1/1/1996, σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/20, οι εκκαθαριστές προβαίνουν σε απογραφή και σύνταξη του Ισολογισμού έναρξης της

εκκαθάρισης, που στην προκειμένη περίπτωση, συμπίπτει με τον Ισολογισμό λήξης της διαχειριστικής χρήσης της 31/12/ 1995.

Οι εκκαθαριστές αφού συντάξουν τον Ισολογισμό προχωρούν σε όλες τις διαδικασίες για την έγκρισή του, όπως ακριβώς θα έπραττε το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας, με τη μόνη διαφορά ότι από 23/12/1995 έχει παύσει να υπάρχει πλέον το Δ.Σ. της εταιρείας και τη θέση του πήραν οι εκκαθαριστές. Κατά συνέπεια τα πρακτικά των εκκαθαριστών, το προσάρτημα, η έκθεση των εκκαθαριστών προς τη Γ.Σ. που θα εγκρίνει τον Ισολογισμό έναρξης εκκαθάρισης καθώς και τον Ισολογισμό της 31/12/95, τον υπογράφουν, αντί των μελών του Δ.Σ. που προβλέπεται από το νόμο, οι εκκαθαριστές. Εδώ πρέπει να τονιστεί ότι οι προσκλήσεις και οι Ισολογισμοί θα αναφέρουν την ένδειξη «ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ» πάντοτε, όταν δίδονται για καταχώρηση ή δημοσίευση, σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/20.

Το υπόδειγμα της ανακοίνωσης της καταχώρησης του Ισολογισμού έναρξης της εκκαθάρισης έχει ως εξής:

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 12780/01/Β/9011229

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2η Δ/ΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ: Β' ΠΡΟΣ:

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 60

Ταχ. Κώδικας: 106 64

Πληροφ.:

Τηλέφ.:

ΘΕΜΑ: Δημοσίευση Ισολογισμού

Αθήνα 17-5-1996

Αριθ. πρωτ.: 3512/96

Το Εθνικό Τυπογραφείο

Συνημ. α) Νο 215001/96 παράβολα
τελών δημοσίευσης

β) Νο 1530/96 τριπλότυπο ΤΑΠΕΤ

ΚΟΙΝ.: Α.Ε. «ΑΛΦΑ»

Πανεπιστημίου 59, 105 64 Αθήνα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Την 21/4/96 καταχωρήθηκε στο Μητρώο Α.Ε. της Υπηρεσίας μας ο Ισολογισμός χρήσεως 1/1/95 έως 31/12/95 και έναρξης εκκαθάρισης της ανωτέρω Ανώνυμης Εταιρείας.

Με εντολή Νομάρχη Αθηνών

Η τμηματάρχης

11.4.γ. Τελικός Ισολογισμός και λήξη της εκκαθάρισης εταιρείας

Υποθέτουμε λοιπόν ότι οι εργασίες της εκκαθάρισης έχουν τελειώσει την 31/12/96, τότε οι εκκαθαριστές συντάσσουν κατά τα γνωστά, όλα τα σχετικά έγγραφα για την έγκριση του Ισολογισμού τέλους χρήσης, όπως συνέταξαν και στην προηγούμενη παράγραφο και τα υποβάλλουν για έγκριση στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, ότι θα έπραττε και το Δ.Σ., υπό ομαλές συνθήκες εργασίας της εταιρείας.

Πιο κάτω δίδονται μόνο τα υποδείγματα των σχετικών με τη δημοσίευση του Ισολογισμού, της 31/12/96 και τη διαγραφή της εταιρείας από το Μ.Α.Ε. ανακοινώσεων, καθότι τα υπόλοιπα έγγραφα είναι γνωστά από την προηγούμενη παράγραφο. Εδώ πρέπει να τονιστεί ότι στα θέματα της ημερησίας διάταξης της Γ.Σ., θα είναι μεταξύ των άλλων συνηθισμένων του τέλους της χρήσης και τα εξής:

- α. Κάλυψη ζημιών (αν υπάρχουν) από το τακτικό ή έκτακτο αποθεματικό
- β. Διανομή στους μετόχους των διαφόρων αποθεματικών και του μετοχικού και
- γ. Οριστική λύση της εταιρείας.

i. Ανακοίνωση τελικού Ισολογισμού εκκαθάρισης εταιρείας

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 122780/ΟΙ/Β190/ 1229

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα 13-3-1996

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2η Δ/ΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Αριθ. πρωτ.: 28457/97

ΤΜΗΜΑ: Β

ΠΡΟΣ: Το Εθνικό Τυπογραφείο

Ταχ. Δ/ση:

Συνημ. α) Νο 1950061/97 παράβολα

Ταχ. Κώδικας: 106 64

τελών δημοσίευσης

Πληροφ.:

β) Νο 512/967 τριπλότυπο ΤΑΠΕΤ

Τηλέφ.:

ΚΟΙΝ.: Α.Ε. «ΑΛΦΑ»

ΘΕΜΑ: Δημοσίευση Ισολογισμού

Πανεπιστημίου 59, 105 64 Αθήνα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Την 11/3/97 καταχωρήθηκε στο Μητρώο Α.Ε. της Υπηρεσίας μας ο ισολογισμός χρήσεως 1/1/96 έως 31/12/96 και τελικός ισολογισμός εκκαθάρισης της ανωτέρω Ανώνυμης Εταιρείας.

Με εντολή Νομάρχη Αθηνών

Η τμηματάρχης

ii. Ανακοίνωση διαγραφής από το Μ.Α.Ε. εταιρείας

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 122780/ΟΙ/Β/90/1229

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Αθήνα 23-3-1997

2η Δ/ΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Αριθ. πρωτ.: 501

ΤΜΗΜΑ: Β'

ΠΡΟΣ: Το Εθνικό Τυπογραφείο

Ταχ. Δ/νση:

Συνημ. Διπλότυπο ΔΟΥ 1950062/97

Ταχ. Κώδικας: 106 64

Πληροφ.:

ΚΟΙΝ.: 1) Α.Ε. «ΑΛΦΑ»

Τηλέφ.: 3213524

Πανεπιστημίου 159, 105 64 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Διαγραφή Α.Ε.

2) Υπουργείο Εμπορίου

Δ/νση Α.Ε. & Πίστεως

Πλατ. Κάνιγγος 101 81

3) Νομαρχία Αθηνών

1η Δ/νση Εμπορίου τμήμα Α

Γραφείο Μητρώου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Την 31 /3/97 διεγράφη από το Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών η Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «ΑΛΦΑ» ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και ΑΡ.Μ.Α.Ε. 122780/01/Β/90/1229 κατόπιν της από 31/12/1996 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της με την οποία εγκρίθηκε η λήξη της εκκαθάρισής της.

Με εντολή Νομάρχη Αθηνών

Ο Δ/ντης

11.5 Φορολογία εισοδήματος διαλυθείσης εταιρείας και προθεσμίες υποβολής φορολογικών δηλώσεων

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. (Ν. 2238/1994 Φ.Ε.Κ. 151 Τεύχος Α'), η εταιρεία φορολογείται, κατά τα γνωστά, με βάση τα εισοδήματα που δηλώνονται με τη δήλωση που υποβάλλεται από την εταιρεία μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήξη της εκκαθάρισης, και αφορούν την περίοδο από την έναρξη της εκκαθάρισης μέχρι τη λήξη αυτής. (Άρθρο 107 Παρ. 2 περίπτ. γ του Κ.Φ.Ε.)

Σε περίπτωση παράτασης της εκκαθάρισης πέρα του έτους, υποβάλλεται προσωρινή δήλωση, για τα εισοδήματα κάθε έτους, μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήξη του, και οριστική δήλωση με τη λήξη της εκκαθάρισης όπου και αυτή υποβάλλεται μέσα σε 1 μήνα. (Άρθρο 107 παρ. 2 περ. γ και 111 του Κ.Φ.Ε.)

Με την υποβολή της προσωρινής ή της οριστικής δήλωσης καταβάλλεται εφάπαξ, τόσο ο αναλογών φόρος όσο και η προκαταβολή της προσωρινής δήλωσης καθώς και ο φόρος της οριστικής δήλωσης. Κατά τα λοιπά, ισχύουν όλα όσα αναγράφονται στη Φορολογία Αν. Εταιρειών.

11.5.α. Διαχειριστικές περιόδους υπό εκκαθάριση ανώνυμης εταιρείας

Μετά από τα προηγούμενα, για την καλύτερη κατανόηση του θέματος θα πρέπει να σημειωθούν ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 26 του Κ.Β.Σ. «Η διαχειριστική περίοδος των νομικών προσώπων που τίθενται σε εκκαθάριση για οποιονδήποτε λόγο, αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης της εκκαθάρισης και λήγει με την ολοκλήρωσή της», κατά συνέπεια η προηγούμενη διαχειριστική περίοδος λήγει την ημέρα που λήφθηκε η απόφαση έναρξης της εκκαθάρισης ή ορίστηκε από τη Γ.Σ.

Ενώ με τις διατάξεις των περιπτώσεων α' και γ της παραγρ. 2 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. προβλέπεται αφενός μεν ότι η δήλωση φόρου εισοδήματος των ανωνύμων εταιρειών υποβάλλεται μέχρι την 10η ημέρα του πέμπτου μήνα από την ημερομηνία λήξης της διαχειριστικής περιόδου για τα εισοδήματα που απέκτησαν μέσα σε αυτή, αφετέρου δε ότι η δήλωση φόρου εισοδήματος των ανωνύμων εταιρειών που έχουν τεθεί υπό εκκαθάριση υποβάλλεται μέσα σε 1 μήνα από τη λήξη της εκκαθάρισης και σε περίπτωση παράτασης της εκκαθάρισης πέραν του έτους, υποβάλλεται προσωρινή δήλωση για τα εισοδήματα κάθε έτους μέσα σε 1 μήνα από τη συμπλήρωσή του και με τη λήξη της εκκαθάρισης υποβάλλεται η τελική δήλωση φορολογίας εισοδήματος επίσης μέσα σε 1 μήνα από τη λήξη της.

Συνεπώς, από τα παραπάνω προκύπτει ότι αν κάποια ανώνυμη εταιρεία ετέθη υπό εκκαθάριση την 1/10/1999 με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 10/7/1999 η δε διαχειριστική της χρήση έληγε την 31/12/98 και η εκκαθάριση τελείωνε την 30/12/2001, τότε στην περίπτωση αυτή οι διαχειριστικές περιόδους της εν λόγω εταιρείας διαμορφώνονται ως εξής:

α. 1/1/99-1/10/99 (ημερομηνία έναρξης εκκαθάρισης).

β. 2/10/99-1/10/2000

γ. 2/10/2000-1/10/2001

δ. 2/10/2001-30/12/2001 (ημερομηνία λήξης εκκαθάρισης).

Από τη διαμόρφωση αυτή απορρέουν και οι σχετικές φορολογικές και λοιπές υποχρεώσεις της εν λόγω υπό εκκαθάριση εταιρείας.

11.5.β. Φορολογικές δηλώσεις της υπό εκκαθάριση ανώνυμης εταιρείας

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο η υπό εκκαθάριση ανώνυμη εταιρεία όταν τεθεί σε εκκαθάριση η πρώτη εργασία που έχει υποχρέωση να κάνει είναι η σύνταξη απογράφης και Ισολογισμού έναρξης εκκαθάρισης με την υποβολή αφενός μεν των οικονομικών καταστάσεων στη Νομαρχία ή το υπουργείο Εμπορίου με παράλληλη καταχώρηση του Ισολογισμού σε ημερήσια πολιτική και οικονομική εφημερίδα, αφετέρου έγκριση των οικονομικών αυτών καταστάσεων από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας για τα οικονομικά αποτελέσματα της περιόδου **1/1/99-1/10/99**.

Εδώ πρέπει να σημειωθούν ότι οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να φέρουν αφενός μεν την ένδειξη ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ, αφετέρου δε να υπογράφονται από τους εκκαθαριστές, καθότι κατά την περίοδο της σύνταξης αυτών, δεν υφίσταται πλέον το Δ.Σ. της εταιρείας λόγω αντικαταστάσεώς του από τους ή τον εκκαθαριστή αυτής.

Την ίδια όμως υποχρέωση έχουν και για τις μετέπειτα διαχειριστικές περιόδους. Πέραν όμως των ανωτέρω υποχρεώσεων ο εκκαθαριστής θα πρέπει

να υποβάλει για καθεμία διαχειριστική περίοδο και τη σχετική φορολογική δήλωση στη Δ.Ο.Υ. της έδρας της υπό εκκαθάριση εταιρείας και μάλιστα στις παρακάτω αναφερόμενες κατά διαχειριστική περίοδο προθεσμίες, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτ. γ' του άρθ. 107 του Κ.Φ.Ε. δηλαδή η πρώτη δήλωση που τέθηκε σε εκκαθάριση θα υποβληθεί μέχρι την 10η του 5ου μήνα από την ημερομηνία έναρξης της εκκαθάρισης και εφόσον διαρκέσει η εκκαθάριση πέραν του έτους, για καθένα έτος θα υποβάλλεται προσωρινή δήλωση εντός μηνός και με την λήξη της εκκαθάρισης η οριστική δήλωση θα υποβληθεί και αυτή εντός μηνός.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι αν σε κάποιο έτος κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης προκύψει ΖΗΜΙΑ αυτή δεν είναι δυνατόν να μεταφερθεί για συμψηφισμό στα επόμενα χρόνια της εκκαθάρισης (Σ.τ.Ε. 2273/82). Εδώ σημειώνεται ότι ο φόρος που θα προκύψει από τον έλεγχο των προσωρινών φορ. δηλώσεων από τη Δ.Ο.Υ. θα πρέπει να καταβληθεί εφάπαξ και στη συνέχεια να εκπέσει από το φόρο εισοδήματος που ενδεχομένως να προκύψει από την οριστική δήλωση φόρου εισοδήματος.

Τέλος πρέπει να τονιστεί ότι οι υποβαλλόμενες φορολογικές δηλώσεις κατά την έναρξη της εκκαθάρισης όσο και κατά τη διάρκεια πλέον της τελευταίας θα πρέπει να περιέχει και προκαταβολή φόρου εισοδήματος (Αρθ. 111 παρ. 2 του Κ.Φ.Ε.) όπως:

1. Περίοδος 1/1/99-1/10/99: Μέχρι την 10η ημέρα του πέμπτου μήνα από τη λήξη της, δηλαδή μέχρι τις 10/3/2000.
2. Περίοδος 2/10/99-1/10/2000: Μέσα σε 1 μήνα από την 1/10/2000, δηλαδή μέχρι την 1/11/2000 (προσωρινή).
3. Περίοδος 2/10/2000-1/10/2001: Μέσα σε 1 μήνα από την 1/10/2001, δηλαδή μέχρι την 1/11/2001 (προσωρινή).
4. Περίοδος 2/10/2001 -30/12/2001: Οριστική δήλωση μέχρι την 30/1/2002.

11.5.γ. Φορολόγηση αποθεματικών και προβλέψεων, αποζημίωση προσωπικού μετά τη λήξη της εκκαθάρισης

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθ. 106 του Κ.Φ.Ε. τα αφορολόγητα αποθεματικά των Αν. Εταιρειών, ανεξάρτητα του χρόνου σχηματισμού τους, διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα οποτεδήποτε, φορολογούνται κατά το χρόνο της διανομής ή κεφαλαιοποίησης με βάση τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. στο όνομα της Αν. Εταιρείας μετά την αναγωγή της σε μικτά με την προσθήκη του αναλογούντος φόρου.

Τα άνω δεδομένα ή κεφαλαιοποιούμενα αποθεματικά φορολογούνται αυτοτελώς, μη συναθροιζομένων των ποσών αυτών με το προκύπτον αποτέλεσμα του ισολογισμού, κατά το χρόνο που γίνεται η διανομή ή κεφαλαιοποίηση.

Προς τούτο, το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση του άρθρου 107 μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από το μήνα που λαμβάνεται η απόφαση από το αρμόδιο όργανο για διανομή ή κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών. Ο προκύπτων φόρος καταβάλλεται σε τρεις ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες, η πρώτη ταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης, οι δε υπόλοιπες δύο την τελευταία εργάσιμη ημέρα των δύο (2) επόμενων, από την υποβολή της δήλωσης, μηνών.

Με την καταβολή του ως άνω φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα αποθεματικά.

Εξ' άλλου με τις διατάξεις της παρ.6 του ίδιου ως άνω άρθρου και νόμου ορίζεται, ότι σε περίπτωση διάλυσης ημεδαπής ανώνυμης εταιρείας θεωρείται ως κέρδος, φορολογούμενο στο όνομα του νομικού προσώπου, το ποσό που λαμβάνουν οι μέτοχοι πέραν του πραγματικού καταβληθέντος και μη επιστραφέντος σε αυτούς μετοχικού κεφαλαίου και των κερδών που έχουν υπαχθεί σε φορολογία με βάση τις διατάξεις του παρόντος.

Ως πράγματι καταβληθέν από τους μετόχους ποσό θεωρείται το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας, προσανυξημένο κατά τα αποθεματικά τα σχηματισθέντα από καταβολή των μετόχων κατά την τυχόν υπέρ το άρτιον έκδοση των μετοχών. Το ανωτέρω ποσό που εισπράττουν οι μέτοχοι κατά τη διάλυση της ανώνυμης εταιρείας, υπόκειντο σε φορολογία, σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν.δ. 3323/1955, ως μέρος και φορολογείται στο όνομα των μετόχων ως εισόδημα από κινητές αξίες. Μόνο κατά τη λήξη της εκκαθάρισης και εφόσον θα διαπιστωθεί τελικά πλεόνασμα μεταξύ του αντιτίμου των μετοχών που μερίσθηκε στους μετόχους και του ποσού που πραγματικά καταβλήθηκε από αυτούς και δεν τους επιστράφηκε ποτέ.

Και με την κατάργηση, όμως, με τις διατάξεις του ν. 2065/1992, της φορολογία των διανεμομένων κερδών και την καθιέρωση της φορολογίας των νομικών προσώπων για τα συνολικά τους καθαρά κέρδη (διανεμόμενα και μη), που άλλαξε και το υποκείμενο φόρου στην πιο πάνω περίπτωση της διάλυσης της ανώνυμης εταιρείας, εξακολουθεί να ισχύει ο χρόνος επιβολής του φόρου, όπως ορίστηκε με την υπ' αριθ. Π. 4955/1962 διαταγή του Υπ. Οικονομικών.

Εξ' άλλου, με τις διατάξεις της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 1892/1990 ορίζεται, ότι η αφορολόγητη έκπτωση που πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία θα γίνει διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού της αφορολόγητης έκπτωσης και για το ποσό που θα διανεμηθεί ή θα αναληφθεί. Επίσης, με τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 23 του ν. 2065/1992 ορίζεται, ότι από την υπεραξία που προκύπτει με βάση τις διατάξεις του άρθρου 22 του νόμου αυτού αφαιρείται το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού «**ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ**» και το υπόλοιπο ποσό υπεραξίας που απομένει κεφαλαιοποιείται μέχρι το τέλος του δεύτερου έτους από το χρόνο της αναπροσαρμογής.

Επιπλέον, με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 2065/1992 ορίζεται, ότι με την καταβολή του φόρου στο ποσό της προκύπτουσας υπεραξίας γηπέδων και κτιρίων, εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος της επιχείρησης, των εταίρων, των μετόχων και των μελών του συνεταιρισμού.

Ειδικά, για την ανώνυμη εταιρεία και εταιρεία περιορισμένης ευθύνης η εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης παρέχεται με την προϋπόθεση ότι, η εταιρεία δεν θα διαλυθεί το κεφάλαιό τους δεν θα μειωθεί με σκοπό διανομής στους μετόχους ή εταίρους του ποσού της προκύψασας υπεραξίας των ακινήτων, πριν από την πάροδο πέντε (5) ετών από το χρόνο της αναπροσαρμογής της αξίας των ακινήτων.

Ενώ, με τις διατάξεις της παρ. 3 του ίδιου ως άνω άρθρου και νόμου ορίζεται, ότι σε περίπτωση διάλυσης των πιο πάνω εταιρειών ή μείωσης του κεφαλαίου τους πριν από την πάροδο πέντε (5) ετών η υπεραξία δεν θεωρείται φορολογικά ως κεφάλαιο που έχει καταβληθεί και φορολογείται με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά στη φορολογία εισοδήματος, προστιθέμενη στα κέρδη της επιχείρησης του χρόνου διάλυσης ή μείωσης του κεφαλαίου τους μετά την αφαίρεση του φόρου που καταβλήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 24.

Όπως έχει κάνει δεκτό με το αριθ. Α. 8964/256/1986 έγγραφό του το Υπ. Οικον. σε περίπτωση λύσης ανώνυμης εταιρείας πριν από την παρέλευση δεκαετίας από το χρόνο αναπροσαρμογής με βάση τις διατάξεις του ν. 1249/1982 διατάξεις - οι οποίες δεν διαφέρουν από τις αντίστοιχες του ν. 2065/1992 - οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 1249/82 θα έχουν εφαρμογή όταν η απόφαση σχετικά με τη λύση της Α.Ε. δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως πριν από την πάροδο 10 ετών από το χρόνο αναπροσαρμογής. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της υπεραξίας δεν φορολογείται ως εισόδημα της Α.Ε. κατά το χρόνο διάλυσής της, αλλά θα φορολογηθούν οι μέτοχοι κατά τη λήξη της εκκαθάρισης αυτής.

Επίσης σημειώνεται ότι με την 1044770/10159/B0012/ΠΟΛ 1117/1993 εγκύκλιο του Υπ. Οικ. έχει γίνει δεκτό, ότι τα αδιανέμητα καθαρά κέρδη που προέρχονται από έσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας εισοδήματος, από εισοδήματα φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, καθώς και οι σχηματιζόμενες, βάσει αναπτυξιακών νόμων (ν. 1892/1990, κλπ.) εκπτώσεις, θα εμφανίζονται στους δευτεροβάθμιους, αντίστοιχα, λογαριασμούς 41.90, 41.91 και 41.08, με περαιτέρω ανάλυση αυτών σε τριτοβάθμιους λογαριασμούς, κατά κατηγορία εσόδου.

Ενώ, με τις διατάξεις του άρθρου 49 του κ.ν. 2190/1920 ορίζεται, ότι υποχρέωση των εκκαθαριστών, πέρα από τη μετατροπή σε χρήμα της εταιρικής περιουσίας, την εξόφληση των χρεών, την είσπραξη των απαιτήσεων της εταιρείας, κλπ., είναι μετά το πέρας της εκκαθάρισης να αποδώσουν τις εισφορές των μετόχων και να διανείμουν το υπόλοιπο προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας στους μετόχους, κατά το λόγο της συμμετοχής τους στο καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο.

Εξάλλου, με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. ορίζεται, ότι τα νομικά πρόσωπα που έχουν τεθεί σε εκκαθάριση υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση φόρου εισοδήματος στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. μέσα σ' ένα (1) μήνα από τη λήξη της εκκαθάρισης για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν κατά την περίοδο αυτή, όπως αναλυτικά αναφέρθηκε και πιο πάνω.

Τέλος, σημειώνεται ότι για τις προβλέψεις που σχηματίζονται για αποζημιώσεις προσωπικού λόγω απόλυσης, αυτές δεν εκπίπτονται από τα ακαθάριστα έσοδα αφού κατά ρητή διατύπωση των διατάξεων της περ. ιε' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε., οι μόνες προβλέψεις που δύνανται να αναγνωρισθούν φορολογικά ως εκπεστέα δαπάνη είναι εκείνες που σχηματίζονται λόγω συνταξιοδότησης.

Επομένως, η αποζημίωση που καταβάλατε στο απολυθέν προσωπικό, θα βαρύνει τα αποτελέσματα της πρώτης μετά την έναρξη της εκκαθάρισης χρή-

σης και ως εκ τούτου, θα συμπεριληφθεί στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος που θα υποβληθεί μέσα στην προβλεπόμενη από τις διατάξεις της περ. γ' της Παρ. 2 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. προθεσμία, δηλαδή εντός μηνός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ Α.Ε

- Ισολογισμός
- Απογραφή και αποτίμηση
- Λογιστικές μεταφορές των αντίθετων λογ/σμών
- Παραβολή των δεδομένων της απογραφής με τα λογιστικά υπόλοιπα και προσαρμογή.

Έτσι διαμορφώνεται ο λογ/σμός “Διαφορές αποτίμησης για εκκαθάριση.

- Ακολουθούν οι λογιστικές πράξεις που εξυπηρετούν την εκκαθάριση. Οι διαφορές μεταξύ των υπολοίπων λογ/σμών και της αξίας ρευστοποίησης αποτελούν αποτέλεσμα εκκαθάρισης που καταχωρείται στο λογ/σμό “Αποτελέσματα εκκαθάρισης”.
- Τα έξοδα εκκαθάρισης και οι αμοιβές εκκαθαριστικών χρεώνονται στα ‘έξοδα εκκαθάρισης’ και μεταφέρονται στα “Αποτελέσματα εκκαθάρισης”
- Τελικά διαμορφώνεται ο λογ/σμός “Αποτελέσματα εκκαθάρισης, αφού μεταφερθούν όλοι οι λογ/σμοί όπως αναφέραμε και κλείσουν

Ανοικτοί είναι οι λογαριασμοί.

- Μετοχικό Κεφάλαιο
- Λογ/σμοί αποθεματικών κερδών ή ζημιών.
- “Αποτελέσματα εκκαθάρισης”
- Λογ/σμοί (Ταμείων, Τραπεζών, κ.λ.π)

Ο ισολογισμός τέλους που θα συνταχθεί με τα παραπάνω υπόλοιπα πρέπει να συνοδεύεται και από ανάλυση του λογ/σμού. “Διαφορές αποτίμησης για εκκαθάριση”

Μετά το τέλος της εκκαθάρισης, οι εκκαθαριστές οφείλουν να συντάξουν τον τελικό ισολογισμό και υποβάλουν αντίγραφο στον αρμόδιο Νομάρχη με τον λογ/σμό ‘Αποτελ. εκκαθάρισης’.

Στη συνέχεια με το υπόλοιπο του λογ/σμού Ταμείο γίνεται η εξόφληση των μετόχων με την ονομ. αξία ή με μειωμένη.

Η Γ.Σ εγκρίνει τους λογαριασμούς εκκαθάρισης, με απόφασή της απαλλάσσει τους εκκαθαριστές από κάθε ευθύνη και ορίζει τα πρόσωπα που οι εκκαθαριστές οφείλουν να παραδώσουν τα βιβλία και άλλα στοιχεία της εταιρείας.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Ο Ισολογισμός της Α.Ε “Ζήτα” σε εκκαθάριση είναι:

Ε	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Α.Ε "ΖΗΤΑ"		Π
ΑΚΙΝΗΤΑ	38.000.000	ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	10.000.000
ΕΜΠ/ΤΑ	15.000.000	ΜΕΤΟΧ. ΚΕΦΑΛΑΙΑ	50.000.000
ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	4.000.000	ΑΠΟΣΒΕΜΕΝΑ ΑΚΙΝΗΤΑ	5.000.000
ΧΡΗΜΑΤ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	7.000.000		
ΖΗΜΙΕΣ	1.000.000		
	<u>65.000.000</u>		<u>65.000.000</u>

α) Ακολουθεί η απογραφή, οι εγγραφές τακτοποίησης και ο αρχικός ισολογισμός της υπό εκκαθάριση Α.Ε ‘ΖΗΤΑ’ με τον λογ/σμό “Διαφορές αποτίμησης για εκκαθάριση”. Κατά την απογραφή έχουμε:

Ακίνητα 35.000.000   Εμπ/τα 11 .000.000   Χρεώστες 3.500.000

Αποσβεσμένα ακίνητα	•	5.000.000	
Μεταφ. αντίθετου λογ/σμού	Ακίνητα		5.000.000
Ακίνητα	•	2.000.000	
Όπως απογραφή	Διαφ. αποτίμησης για εκκαθ.		2.000.000
Διαφορές αποτίμησης για εκκαθ.	•	4.000.000	
Όπως απογραφή	Εμπορ/τα		4.000.000
Διαφορές αποτίμησης για εκκαθ.	•	500.000	
Όπως απογραφή	Χρεώστες διάφοροι		500.000

Ε	ΑΡΧΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΕΚΚΑΘ. Α.Ε "ΖΗΤΑ"		Π
ΑΚΙΝΗΤΑ	35.000.000	ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	10.000.000
ΕΜΠΟΡ/ΤΑ	11.000.000	ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	50.000.000
ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦ.	3.500.000	(20.000 X 2.500)	
ΧΡΗΜ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	7.000.000		
ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ	1.000.000		
ΔΙΑΦ. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ	2.500.000		
	<u>60.000.000</u>		<u>60.000.000</u>

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΚΚ/ΣΗ			
Σε εμ/τα	4.000.000	από ακίνητα	2.000.000
σε χρεώστες	500.000	για εξίσ.	2.500.000
	<u>4.500.000</u>		<u>4.500.000</u>

β) Έστω ότι από την εκποίηση του ενεργητικού εισπράχθηκαν

Ακίνητα: 38.000.000   εμ/τα: 11.800.000   χρεώστες: 2.700.000

και καταβλήθηκαν για εξόφληση του παθητικού 8.500.000 τα δε έξοδα

εκκαθάρισης είναι 1.800.000 (μαζί με αμοιβή εκκαθαριστή).

Έτσι ακολουθούν οι εγγραφές:

Χρημ. διαθέσιμα		38.000.000	
	Ακίνητα		35.000.000
	Αποτ. εκκαθάρισης		3.000.000
Εκποίηση ακινήτων			
Χρημ. Διαθέσιμα		11.800.000	
	Εμ/τα		11.000.000
	Αποτ. εκκαθάρισης		800.000
Εκποίηση			
Χρημ. Διαθέσιμα		2.700.000	
Αποτ. εκκαθάρισης		800.000	
	Χρεώστες διάφοροι		3.500.000
Προείσπραξη απαιτήσεων			
Πιστωτές διάφοροι		10.000.000	
	Χρημ. Διαθέσιμα		8.500.000
	Αποτ. εκκαθάρισης		1.500.000
Εξόφληση			
Εξόδα εκκαθάρισης		1.800.000	
Καταβολή εξόδων	Χρημ. Διαθέσιμα		1.800.000
Αποτ. εκκαθάρισης		1.800.000	
Μεταφορά	Εξόδα εκκαθάρισης		1.800.000
Αποτ. εκκαθάρισης		2.500.000	
Μεταφορά	Δοσφορές αποτίμησης για εκκαθ.		2.500.000

Ο τελικός ισολογισμός θα μείνει:

Ε	ΤΕΛΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΕΚ/ΣΗ Α.Ε. "ΖΗΤΑ"		Π
ΧΡΗΜ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	49.200.000	ΜΕΤΟΧ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ	50.000.000
ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ	1.000.000	(20.000 X 2.500)	
		ΑΠΟΤΕΛ. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ	200.000
	<u>50.200.000</u>		<u>50.200.000</u>

Αποτελ. εκκαθάρισης			
σε χρεώστες	800.000	από ακίνητα	3.000.000
σε έξοδα εκκ/σης	1.800.000	από εμ/τα	800.000
σε Διαφ. αποτίμ. για εξίσωση	2.500.000 200.000	από πιστωτές	1.500.000
	<u>5.300.000</u>		<u>5.300.000</u>

γ) Ακολουθεί η διανομή:

Μετοχ. Κεφάλαιο	•	50.000.000	
Μεταφορά για διανομή	Μέτοχοι		50.000.000
Αποτελ. εκκαθάρισης	•	200.000	
Μεταφορά για διανομή	Μέτοχοι		200.000
Μέτοχοι	•	1.000.000	
Μεταφορά για διανομή	Ζημιές χρήσης		1.000.000
	•		

Ως εδώ όλοι οι λογ/σμοί του Γ καθολικού έχουν εξισωθεί εκτός από τα "Χρημ. Διαθέσιμα και τους 'Μετόχους'".

Οπότε το Χ.Υ. του λογ. Χρημ. Διαθέσιμα 49.200.000 θα καταβληθεί στους μετόχους και η αξία κάθε μετοχής είναι: $49.200.000 : 20.000 = 2.460$ δραχ. Ακολουθεί η εγγραφή καταβολής:

Μέτοχοι	Χρημ. Διαθέσιμα	49.200.000!	49.200.000
Καταβολή στους μετόχους "υπό το άρτιο" αξίας μετ.			

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Α.Ε , Ε.Π.Ε & ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΕΝΕΔΙΟΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΚΔΟΣΗ 1^η 1999
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
- ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Β΄ ΤΟΜΟΣ ΤΕΥΧΟΣ Α΄
ΕΚΔΟΣΗ 9^η 1997
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ Φ. ΛΕΒΑΝΤΗ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΠΑΡ’ ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ
- ΔΙΚΑΙΟ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
ΚΩΝ. Γ. ΠΑΜΠΟΥΚΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΘΕΣΣΑΛ. 1989
- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ
ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ ΕΚΔΟΣΕΙΣ “ ΕΛΛΗΝ “
- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΕΚΔΟΣΗ Ι΄ Γ. Κ. ΣΦΑΚΙΑΝΟΣ INTERBOOKS
- ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ 9^η ΕΚΔΟΣΗ
ΔΗΜΗΤΡΗ Ι. ΗΛΙΟΚΑΥΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ Α.Σ.Ο.Ε.Ε ΑΘΗΝΑ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2002
- ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
(Α΄ ΤΟΜΟΣ)
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Γ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΑ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – ΤΟΜΕΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ(ΜΑΙΟΣ 2005)
- ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΕΚΔΟΣΗ 3^η
ΛΑΜΠΡΟΥ Ε. ΚΟΤΣΙΡΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1985
- ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ Γ΄ ΕΚΔΟΣΗ
ΑΝΤΩΝΙΑ ΠΟΥΛΑΚΟΥ – ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ DOCTEUR D’ ETAT, PARIS
– ΡΑΝΤΗΕΟΝ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ Α.Τ.Ε.Ι ΑΘΗΝΑΣ – ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ
- ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΓΡΗΓΟΡΗ ΣΠ. ΜΕΝΤΗ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΕΚΔΟΣΗ 4^η– ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ

- ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΗΜΑΡΑ (DR. JUR) ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΒΙΕΛΦΕΛΦ ΔΥΤΙΚΗΣ
ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ (ΣΕΙΡΑ ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΙΙΙ)
Β' ΕΚΔΟΣΗ ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ

- www.elfee-achaia.gr

- www.taxheaven.gr